

DARBININKAS

LII NR. 4 SECOND-CLASS ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY 17, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Bonnos ryšiai su Paryžium, Washingtono su Maskva

Sujungimas paskiau, o dabar prekyba — tokia belikus Vokietijai išeitis po konferencijos su de Gaulle. Tuo pat metu Amerikos kapitalistai tylom rengia prekybą su Maskva ir rytų Europa

Paryžiuje sausio 14 baigėsi Vokietijos kanclerio Kiesingerio poros dienų vizitas prezidentui de Gaulle, ir išaiškėjo pasitarimų vaisiai. Naujo kanclerio pats pirmasis vizitas Prancūzijai reiškia, kad jis pasiry-

žės vykdyti tą bendradarbiavimo tarp Vokietijos ir Prancūzijos sutartį, kurią buvo sudaręs 1963 kancl. Adenaueris ir kuriai beveik buvo nutrūkusi kanclerio Erhardo metu. Tačiau Prancūzijos ir Vokietijos interesai šiuose pasitarimuose ne visur sutapo.

mo siekimus; kad Prancūzų diplomatija veiktų taip pat Azijos bei Afrikos valstybes nesunkinti padėties vakarų Vokietijai, kuri nori teikti jom pagalbą. Nors Vokietija yra atsiskiusi nuo vadinamos Hallsteino doktrinos, nepalaikyti diplo-

matinių santykių su tom valstybėmis, kurios pripažįsta rytų Vokietiją, tačiau praktiškai Vokietija vis tiek siekia, kad rytų Vokietija nebūtų pripažįstama. Prancūzijos norą, kad Vokietija pripažintų Oderio-Neissės liniją pastoviai siena, Vokietija

atidėjo iki taikos sutarties. Aiškkinama, kad naujoje Vokietijos politikoje Vokietijos sujungimas stovi ne politikos pradžioje — kaip sąlyga santykiams su komunistais, bet gale — kaip tų santykių siekiamoji išdava.

Kancleris Kiesingeris ir prezidentas de Gaulle

NESUTAPO — dėl santykių su Amerika ir Anglija. De Gaulle, siekdamas sumažinti Amerikos ūkinę rolę, norėjo pakelti aukso kainas ir tuo nuvertinti dolerį. Kiesingeris nebuvo tam klausimui paruoštas, bet pritari negalėjo ne tik dėl to, kad Vokietija nenori gadinti santykių su Amerika, bet ir dėl to, kad jos užsienio valiuta yra paremta doleriu ir dolerio nuvertinimas reikštų jai nuostolius.

Vokietija remia Anglijos priėmimą į Europos ūkinę bendruomenę. Bet tai nepriimtina de Gaulle, kol Anglija yra politinėje sąjungoje su Amerika.

Vietname — tas pat?

S. Vietnamo bombardavimas tęsiasi prie Hanoi. Mekong delta valoma. Gyventojai iš tų vietų išskeldinami. Hanoi tebeskelbia reikalavimą amerikiečiam pasitraukti. Komunistai paramos daugiausia pristato Sovietai — apie 80 proc., kom. Kinija tik apie 5. Carl Rowan (WJT) kreipia dėmesį į atmainas Sovietų politikoje dėl Vietnamo: skelbė, kad negali būti susipratimo su Amerika, kol Amerika nepasitraukė iš Vietnamo, bet dabar daro žingsnius atgal — su Amerika jau pasirašė kai kurias sutartis ir pasišovė į artimą ūkinį bendradarbiavimą.

GANDAI apie atmainas JV vyriausybėje

U. S. News... perduoda gandus, kad artimiausiais mėnesiais iš vyriausybės pasitrauks prekybos sekret. J. T. Connor, darbo sekret. W. Wirtz, žemės ūkio sekret. O. Freeman, vidaus reikalų St. Udall. Valstybės sekret. Rusk pasiliks iki karo galot.

— **Senato užsienių komisija** sausio 23 pradės apklausti dėl Amerikos įsipareigojimų užsienio politikoje — turima galvoje Vietnamas. Pirmas liudyti pakviestas valst. sekret. D. Rusk.

— **Jamaicoje** sausio 13 dujų sproginimas pavertė liepsnų jūra keturis blokus — sunaikinta arti 20 namų. Visi kalba kaip apie stebuklą, kad išvengta žmonių aukų.

— **New Yorko majoras Lindsay** pavedė tirti galimybę praktiškai tunelį Manhattane nuo Holland tunelio iki Manhattano ir Williamsburgo tiltų. Tunelis turėtų eiti 60 pėdų po žeme, apačia traukinių tunelių. Tektų nukelti 2000 šeimų.

— **Kongrese** vadinami demokratams liberalai emė kaltinti pirmininką McCormacką, kad jis praradęs vadovavimą ir leidęs susidaryti demokratų bei respublikonų konservatorių koaliciją.

SUTAPO — dėl santykių su rytų Europa: abidvi siekia pašalinti įtampą ir išplėsti ūkinius santykius, kurie duotų ir politinės naudos — organizuotų Europą kaip naują politinę jėgą. Vokietija jau dabar iš tų santykių daugiau už bet kurią kitą vakarų valstybę turi ūkinės naudos, bet ji nenori atsakyti ir politinės naudos. Prancūzija palankiai sutikusi Vokietijos norą, kad Prancūzijos diplomatija rytų Europos sostines pavesiktų suprasti Vokietijos sąjungi-

Veiksnių konferencijoje New Yorke sausio 14. Kalb'a Vliko pirmininkas dr. K. J. Valiūnas. Nuotr. P. Ažuolo

DOLERIAI labai laukiami, o su jais ir status quo Europoje?

Amerikos atstovas Thompsonas sausio 11 nuvežė į Maskvą prezidento LBJ laišką, kuriame buvęs dvejopas noras — megsti prekybos santykius su Sovietais ir satelitais, atidėti

priešraketinės apsaugos organizavimą abiejose pusėse. Viešum atskleista akcija iš abiejų pusių. N. Y. Times sausio 16 paskelbė, kad korporacija, kuriai vadovauja broliai Rockefellerai, ir korporacija kuriai vadovauja Clevelando Cyrus S. Eaton, atsiliepdamos į prezidento sausio 10 kvietimą, investuoja savo kapitalus į Sovietų Sąjungos ir satelitų pramonės bei statybos organizavimą.

Atgarsiu į prezidento kvietimą iš sovietinės pusės laikoma

mas Sovietų pasiskelbimas tame pat N.Y. Times, kad Amerikos firmos garsintųsi sovietinės informacijos priemonėse, megstų prekybinius santykius. Pastebima, kad prieš metus sovietinė propaganda buvo santūri LBJ kvietimui, dabar lyg staugai atsakė.

— **Kas laimės — dar neaišku** — Kinijoje suirutė tebeina. Prezidentas Liu Shao-chi paskelbė, kad jis atšaukia savo ankstesnius klaidų išpažinimus ir, remiamas partijos sekretoriaus Teng Hsiao-Ping, organizuoja pasipriešinimą Mao Tsetungo ir jo apsaugos sekt. Lin Piao "raudonosios apsaugos" valymam. Min. pirminin. Chou En-lai mėgina tarpininkauti ir gal tikisi būti laimėtojas toje kovoje.

New Yorke reikia paramos rezolucijai

New Yorko seimelio atstovas Fred Schmidt sausio 14 dalyvavo priėmimo pas A. ir G. Mažeikis ir pažadėjo imtis iniciatyvos, kad New Yorko valstijos asamblėja ir senatas priimtų rezoluciją dėl Baltijos valstybių — tą pačią kaip Kongresas — su paraginimu valstybės departamentui ją vykdyti.

— **Valstybės departamente** paskutiniu laiku mažiau minimas valstybės sekretorius D. Rusk, daugiau dėmesys kreipiamas į jo pavaduotoją, paskirtą prieš tris mėnesius, Nicholas deBelleville Katzenbach. Jis laikomas "prezidento žmogum" ir turis uždavinį reformuoti departamentą.

— **Mrs. George C. Wallace** sausio 16 perėmė iš savo vyro gubernatoriaus pareigas Alabamoje.

Mrs. George C. Wallace, Alabamos gubernatorių

KNYGOS — ir kas už knygų?

Konfliktas tarp Kennedy šeimos ir Manchesterio knygos "The Death of a President" baigtas Mrs. Kennedy laimėjimu. Tiek byla, tiek pati knyga sukėlė spėliojimų: ar konfliktas buvo tam, kad knyga išgarsintų? ar knyga rašyta tam, kad patarnautų 1968 rinkini-

mam? Pati knyga jau susilaukia priekaištų: Henry J. Taylor (WJT) sako, kad knyga iškreipia faktus apie Oswaldą, ignoroja tarymų duomenis, spekuliuoja skaitytojų ignorancija, dėl kurios, autorius tikisi, skaitytojai nepastebės prasilenkimų su faktais. U.S. News kreipia dėmesį, kad knygos autoriui patarėjas buvo Schlesingeris, buvęs Americans for Democratic Action vicepirmininkas. Tai daug pasako.

J. Alsop (WJT) to paties Arthur Schlesingerio knyga apie Vietnamą (The Bitter Heritage) vadina "ypatingai kvaila knyga" — autorius naudojosi apie Aziją antraeiliais ir dažnai nepatikimais šaltiniais, pats tos Azijos visai nematęs, kaip ir prof. H. Morgenthau. Esą autorius priskiria prez. Kennedy veiksmus ir nuomones Stevenson, nors žinia, kad iš tikrųjų Kennedy buvo nekoksios nuomonės apie Stevenson idėjas. Atrodo, kad knygos skirtos ne tiesiai, bet politikai.

— **H. Cabot Lodge, Jr.**, vykdamas į Vietnamą, sausio 16 lankėsi pas popiežių Paulių.

— **Chicagoje** sausio 16 sudegė didžiausios pasauly parodos patalpos. Nuostolių 110 mil.

— **Egiptas** grasina imtis prevyntyvino karo, jei Izraelis gaminsis atominius ginklus.

PAREIŠKIMAS LIET. VISUOMENEI —

Vliko, Alto, L. Komiteto, Bendruomenės, diplomatų konferencija sutarė painformuoti apie darbus komunikatu:

1967 sausio 14-15 d.d. New Yorke vyko Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos sukiesta konferencija, dalyvaujant Lietuvos diplomatinės tarnybos, Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos Laisvės Komiteto, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Amerikos ir Kanados Lietuvių bendruomenės valdybų atstovams.

Konferenciją pradėjo Vliko pirm. dr. K. Valiūnas, išdėstydamas Vliko veiklos ateinančiųjų dvejų metų pagrindines gaires. Konferencijos darbotvarkėje buvo: 1. Lietuvos padėties įvertinimas tarptautinės raidos perspektyvoje; 2. Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai atžymėti pagrindinių projektų sutarimas ir jų vykdymo suderinimas; 3. laisvųjų lietuvių jaunimo reikšimosi galimybių Lietuvos laisvinimo vadovaujančiose organizacijose ir veikloje paryškinimas; 4. lietuviškosios informacijos svetimiems paveikumo stripinimas.

Konferencija iš klausė šiuos pranešimus: 1) Lietuvos Laisvės Komiteto p-ko V. Sidzikausko — apie dabartinę tarptautinę padėtį ir jos kryptį; Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininko dr. P. Grigaičio — apie Alto nusistatymus; Vliko Valdybos nario dr. B. Nemicko, PLB valdybos vicepirmininko S. Barzduko, Lietuvos Laisvės Komiteto nario dr. J. Puzino, Kanados Lietuvių Bendruomenės p-ko A. Rinkūno — apie planus Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai atžymėti, PLB valdybos nario V. Kamanto — apie jaunimą Lietuvos laisvinimo darbe, ir Vliko Valdybos nario R. Kežio — apie lietuviškosios informacijos svetimiems centro reikalą.

Po bendrų diskusijų dėl pranešimo Konferencija toliau darbotvarkės klausimus svarstė, pasiskirsčiusi į 5 komisijas: politinę, finansų, informacijos, jaunimo reikalų ir Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties programos.

Konferencija padarė šiuos nutarimus:

1. Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties metai — 1968 — skelbtini Lietuvos Laisvės Kovos metais. Lietuvos Laisvės Kovos Metų paskelbimas vykdytinas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 1967 metų paskutinių trijų mėnesių būvyje sukiestos Washingtono

specialios konferencijos. 2. Lietuvos Laisvės Kovos Metais tarptautinėje plotmėje: a. per senatorius, kongresmanus, gubernatorius, spaudą, per laiškus Amerikos Prezidentui ir Valstybės Sekretoriui bei kitais kanalais ir būdais skatinti Jungtinių Valstybių Vyriausybę, kad ji savo betarpiškose pertraktacijose su Sovietų Sąjungos vyriausybe ir per Jungtines Tautas reikalautų Sovietų Sąjungą nutraukti neteisėtos inkorporacijos aktus Lietuvos atžvilgiu;

b. paruoština ir įteiktina laisvosios Europos valstybėms, Vatikanui, Europos Tarybai išsami Lietuvos dabartinės tarptautinės ir vidaus padėties apžvalga;

c. paruoština visa reikalinga Lietuvos bylos medžiaga eventualiom Vokietijos taikos sutarties deryboms;

d. per Pavergtųjų Europos Tautų Seimą ir įvairiais kitais keliais įtaigotina laisvojo pasaulio viešojo opinija, kad Lietuva yra vidurio ir rytų Europos integrali dalis;

e. Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos dvidešimtmečio sukaktis per Tarptautinę Žmogaus Teisių Lygą ir kitais keliais panaudotina pasaulio viešajai opinijai sukelti prieš Sovietų Sąjungos komunistų partijos rusiškąją diktatūrą okupuotoje Lietuvoje, prieš žmogaus pagrindinių teisių bei laisvių paneigimą, tautinio savitumo niekinimą bei žlugdymą ir prieš tautos ūkio kolonialistinių išnaudojimą;

f. išleistinas leidinys apie Lietuvos kultūrinę bei ūkinę pažangą nepriklausomybės laikotarpiu, jos pobūdį ir tempą palyginant su sovietinės okupacijos padariniais Lietuvai. Taip pat išleistinas dokumentų rinkinys apie Lietuvos-Sovietų Sąjungos santykius 1917-1967 laikotarpiu.

3. Lietuvos Laisvės Kovos Metai tautinėje plotmėje pradedami Jungtinių Valstybių ir Kanados lietuvių kultūros kongresu 1967 lapkričio 24-26 d.d. Chicagoje. 1968 Laisvės Kovos Metai liepos 7 Chicagoje įvyksta Jungtinių Valstybių ir Kanados lietuvių III-ji tautinių šokių šventė ir rugpjūčio 31-rugsėjo 2 New Yorke Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III-sis seimas.

Konferencija pareiškė pageidavimą, kad "Gražinos" opera būtų pakartota 1968 Vasario Sešioliktosios proga.

1968 Laisvės Kovos Metais Jungtinių Valstybių Lietuvių Bendruomenė išleidžia lietuvių ir anglų kalbom leidinį Lietuvos, Lietuvių išvilyjos istoriją, Lietuvių kalbos aiškinamąjį žodyną ir Lietuvių literatūrą anglių kalba; Kanados Lietuvių Bendruomenės knyga apie Kanados lietuvius; Vlikas — antrašą laidą Lithuania. Diplomatinė Tarnyba prašoma paruošti leidinį Lietuvos-Sovietų Sąjungos santykiai 1917-1967 laikotarpiu.

Konferencija prašo visas laisvojo pasaulio Lietuvių Bendruomenės 1968 Laisvės Kovos Metus atitikamomis savo programomis kuo įspūdingiau atžymėti, savo pastangas derinant su konferencijos nutarimais.

Konferencija numatė specialų komitetą 1968 Laisvės Kovos Metų veiklai lėšoms telkti. Jį sudarys Vliko, Alto, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvių Bendruomenės skirti atstovai.

4. Lietuviškosios informacijos svetimiems sustiprinimo reikalų konferencija numatė prie Eltos sudaryti inform. (Nukelta į 8 psl.)

Reikia gauti parašus žymiausių pasaulio asmenybių

A.R. (laišku redakcijai paaiškino, kad jis negali duoti savo pilnos pavardės)

1. Kokiais žygiais sustiprintume diplomatinę kovą dėl laisvės, padėtume tėvynėje likusiam tautos karniui išsilaukyti, išlaikyti savyje laisvės ilgęsi ir pasitikėjimą?

a) Diplomatinė kovai turėtų vadovauti mūsų diplomatai. Turėtų bent pateikti kam nors savo planą. Bet kadangi jie to nedaro (nežinoma pvz. ir jų nuomonė apie visuomenės pastangas kelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose) ir nekovoja, o tik "reprezentuoja", tai ši pareiga tenka visuomenei. Visuomenės pastangos šioje srityje žinomos — siekiama Lietuvos laisvės bylą kelti Jungtinėse Tautose. JAV Kongresui priėmus rezoliuciją tuo klausimu, reikalas pasistūmėjo pirmyn. Belieka stengtis, kad iki 1968 metų Lietuvos byla atsiderėtų Jungtinėse Tautose.

Tačiau ne užtenka, ypač kad nežinoma, ar tas žygis pavyks. Užtat reikia siekti ir viso pasaulio švietusomenės paramos pavergtų tautų laisvės reikalui. Reikia, kad jų būtų keliama ne tik politiniuose, bet ir kultūriniuose bei kituose forumuose. Kad tai galimas dalykas, parodė pernai surinkti žymių amerikiečių parašai po atsisaukimu, kuris buvo paskelbtas New York Times laikraštyje. Todėl reikia gauti parašus žymiausių pasaulio asmenybių petičijai ir ją išsiuntinėti Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, visoms delegacijoms ir visų kraštų vyriausybėms, prašant remti pavergtų apsisprendimo teise. Reikia taip pat prašyti, kad jie ir paskirai keltų balsą viešuose forumuose pavergtų tautų reikalui — žmoniškumo, krikščioniškos artimo meilės bei kitų kilnių principų vardan.

b) Norint padėti "tėvynėje likusiam tautos karniui išsilaukyti", nėra kito kelio, kaip išieivijos ryšių su tuo karnienu palaikymas. Juo artimesni ryšiai, juo veiksmingesnė pagalba. Dabartiniai ryšiai toli gražu nepakankami. Tai tik giminytės ryšiai, kurie nutruks, kai giminės, kurie buvo ir asmeniškai pažįstami, išmirs. Spėjau, kad 90 proc. naujų išieivijų su savo tautiečiais negiminėmis Lietuvoje jokių ryšių nepalaido ir jų neremia. O turėtų būti priešingai: 90 nuošimčių, jei ne visas šimtas, galėtų ir turėtų palaikyti ryšius su tautiečiais (rašytojas su rašytoju, gydytojas su gydytoju ir t.t.) ir padėti savo vaikams, ypač studentams, tokius ryšius užmegzti. (Dabar yra suvargusių rašytojų Lietuvoje, kuriais niekas iš mūsų niekur nesirūpina. Balfas asmeninių ryšių atstoti negali ir negalės). Pati opiausia problema tai išieivijos kaskart didėjanis tolimas nuo tėvynės. Ne tik mūsų vaikai sako, kad negrįžtu Lietuvon, jei ji ir būtų laisva, bet ir daugelis mūsų taip jaučia, nes daugeliui ubi bene ibi patria. Tragiška, kad ne tik tolstama, bet ir stengiamasi tą tolimą pateisinti ir net laikyti jį dorybe. Mat, bendravimas su "pareigūnais" iš Lietuvos jau reiškias atsisakymą nuo nepriklausomybės. Visas laisvas pasaulis gyvena ekumenine dvasia — vienu su kitais artėjimu, tik mūsų "patriotai" laiko rapsuotu kiekvieną, kuris pasikalba su "komunistu" iš Lietuvos. Kol dominuos šitokia dvasia, visos mūsų pastangos bus "tuščios pastangos". Išieivija eis savo keliu, tauta savo. Kad to neįvyktų, išieivija turi rasti kelią bendravimui su tėvyne, kuri demagogai vadina bendravimu su okupantu, išplėsti bei sustiprinti.

2. Kokiais žygiais sustiprintume čia esančių lietuvių, ypač

Lietuvos valstybės atstatymo 50 metų sukakčiai (10)

jaunimo, tautinę savigarbą, kultūrinį aktyvumą, ryšio su praeitimi pajautimą, valstybinės idėjos sąmonę?

Savigarba svarbiausias dalykas. Kai turima savigarbos, tada atsiranda aktyvumas ir visa kita. Bet jaunimo tautinei savigarbai sužadinti nėra kito kelio kaip tėvų idealizmas. Nėra absoliučiai jokio pagrindo tikėtis, kad vaikas, nematęs Lietuvos ir nedaug ką apie ją tegirdę,

dėjęs, būtų geresnis patriotas negu jo tėvai. Išieivijos sąlygomis tik tėvų įkvėpantis pavyzdys ir kita lietuviška aplinka tegali paveikti jaunimą norima linkme. Bet kai tėvai "mušasi ant pinigų", vaikus palikdami gatvėje, pas kaimynus amerikiečius ar amerikiniame vaikų darželyje, kai šitaip išaugę vaikai tarpusavy (dažnai ir su tėvais) tesikalba angliškai, tai jų tautinė savigarba jau sunaikinta

užomazgoj. Vienos šeimos vaikai kartą pasakė: būtų keista ir juokinga, jei mes namie kalbėtume nelietuviškai. Bet tai mažumos vaikų kalba. Daugumos vaikų kalba priešinga. Tad negi reikia šimtą kartų kartoti visiems savaime aiškia tiesa: kokie tėvai, tokie ir vaikai. O ar ne tas pats kitose srityse? Visi šneka, kad lietuviai pinigų turi, bet, pavyzdžiui, Lietuvos Fondas auga labai lėtai ir tik

didelėmis pastangomis. Ir kiek sudėta, sudėta mažumos. Dauguma patriotizmo garbė perka už penkis dolerius. Todėl ne dėl to, kad negalima, o dėl to, kad nenorima. Prof. Pakštas paskutinėje savo gyvenimo kalboje Chicagoje citavo vieno amerikiečio sociologo veikalą, kuriame dėstoma, kad lietuviai Amerikoje yra viena iš greičiausiai nutaustančių mažumų. Todėl bene paveikiausia priemonė jaunimo savigarbai pakelti būtų jų tėvų savigarbos kėlimas. Bet ar nebus tik jau per vėlu? Todėl siūlau tėvų ir vaikų savigarbai pažadinti ar bent jau patikrinti tokią priemonę: iki 1968 metų vasario 16 neturi likti nė vienos lietuvių šeimos ar paskiro dirbančio asmens, netapusio Lietuvos Fondo ar kurio kito fondo nariu.

3. Kokiais žygiais laimėtume gyvenamo krašto nelietuviškai kalbančių asmenų ar institucijų dėmesį bei paramą Lietuvos laisvės idėjai?

Jau prieš dešimtį metų (Laisvę, 1956 Nr. 9) siūliau visoms pavergtoms tautos leisti politinį savitrašį anglų kalba. Bet neatsirado tam reikalui entuziastų. Aš ir dabar tikiu, kad tai įmanoma, jeigu tik būtų tam energingų iniciatorių. Manau, kad toks laikraštis būtų naudingesnis, negu Antano Mažeikos siūlymas leisti vien tik lietuviams laikraštį anglų kalba. Laikau dideliu minusu mūsų veikloje veikimą partizaniškai, paskirai, kas sau. Amerikiečiai smulkių grupių nelabai mėgsta. Iš tikrųjų juo didesnis vienetas, juo svaresnis jo balsas. Iki šiol bendradarbiavimas su latviais ir estais buvo menkas. Reikėtų jį būtinai plėsti. Ir "Laisvės Žibury" galėtų veikti ne vien lietuviai, bet ir latviai su estais. Būtų gal ir materialinės, ir moralinės iš to naudos.

Sovietų Sąjungos vienas rublis. Jo dydis — 4 coliai ilgio, du coliai pločio. Nuotra. R. Kistiellaus

KIEK PINIGŲ IMS MASKVA, KIEK GRAŽINS LIETUVAI

Paskutinis 1966 metų viešos reikšmės įvykis Lietuvoje respublikinio sovieto susirinkimas. Šis susirinkimas pirmą buvo oficialiai jau paskirtas sausio 5 dieną, tačiau buvo staiga atkeltas į Naujų metų išvakarę, gruodžio 30-31 dienas.

Pagrindinis šių susirinkimų uždavinys yra patvirtinti ateinančių metų planą ir biudžetą, kurie 1967 metams iš tikrųjų jau yra nustatyti Maskvoje gruodžio 19.

Maskvoj Lietuvai paskirtasis 1967 metų biudžetas sieks per 932 mil. rublių (1966 m. buvo 840 mil.). Latvijai paskirta 655 mil., Estijai — 455 mil. rublių.

Kaip ligšiol, taip ir toliau stambiausia pozicija sovietinių biudžetų pajamos pasilieka pajamos iš apyvartos mokesčių, kuriuos moka visi ką nors perkantieji, neišskiriant nė turistų. Apyvartos mokesčiai yra praplėstas kiekvienos prekės kainoje, ir niekas, išskyrus mokesčių rinkimo valdininkus, tikrai nežino, kiek jis kada to mokesčio sumoka. (Daugelio prekių kainoje tas mokesčiai sudaro nuo 40 iki 60 kainos nuošimčių).

Biudžetų sudarinėtojai nustato, kokią kurioj respublika tituluojamoj teritorijoj surinktų tu mokesčių dalį gražinti atitinkamos teritorijos biudžetui. Lietuvos "TSR" biudžetui 1967 metais nuspręsta gražinti 84.1 proc. šioj teritorijoj surinktų apyvartos mokesčių. Estijos teritorija atgaus tik 58.3 proc., o Latvijos — vos 19.2 proc. Yra buvę metų, kada Latvijai tebuvo gražinta vos apie 11-12 to mokesčio nuošimčių. Ir Lietuvai anksčiau tas nuošimtis būdavo mažesnis (svyravo apie 60). Šių manipuliacijų motyvai žinomi tik biudžetų sudarinėtojų

LIETUVOJE mo kabinetuose. Nei mokesčių mokėtojai, nei jų vadinaimieji deputatai neturi supratimo, kodėl ir kam taip, o ne kitaip nuspręsta. (Elta)

PASIKEITIMAI VILNIAUS TEATRE

Henrikas Vancevičius, Kauno dramos teatro režisierius, perkeltas į Vilniaus (valstybinį akademinį) dramos teatrą vyriausiu režisierium. Tai paaiškėjo iš lapkričio 13 Sovietskajai Litva paskelbto pasikalbėjimo su juo, kur jis vadinamas naujai paskirtu vilniškio teatro vyriausiu režisierium.

Vilniaus dramos teatre kurį laiką vyriausias meno vadovas buvo Juozas Rudzinskas, sceninę karjerą pradėjęs Klaipėdos teatre, Lietuvos nepriklausomybės laikais. Perna gruodžio mėnesį jis buvo santūriai pagerbtas 60 metų amžiaus proga; bet tuo pačiu metu buvo ir kritikuojamas: teatro repertuaras ir spektaklių meninis lygis esąs nublukęs. Surengęs "Skirgailos" spektaklį, Rudzinskas lyg ir atsigrėbė, tačiau ir čia buvo prikišama, kad iškilo Rudzinskas, o ne teatras. Buvo užuominu, įtariančių, kad gal Rudzinskas ir nesistengia kelti visų lygį, nes, kitiems stipriai pasireiškiant, gal jis pats liktų menkiauo tepastebimas... Dabar, po kelių mėnesių tylos tuo klausimu, paaiškėjo, kad prie režisūros vairo Vilniaus dramos teatre jau beęsąs H. Vancevičius, Lietuvos teatrų sluoksniuose antra dabartinio mato žvaigždė šalia J. Miltinio.

Paklaustas, kuo pasižymės naujasis Vilniaus dramos teatro sezonas, naujasis režisierius paskubėjo pareikšti, kad visos

pastangos esančios nukreiptos "vertingai sutikti Didžiojo Spalio 50-metį". Pradžioj parodė K. Kymantaitis scenai pritaikytą Cvirkos "Meistrą ir sūnų" ir tuojau žada rodyti rusų autoriaus L. Lėonovo "Antplūdį" (apie "Tėvyninį" karą). Paskui rodysią "Svečią iš Vilniaus" (pagal A. Bieliausko "Kauno romaną"). Kymantaitė rengsianti K. Šajos vienaveiksmių komedijų rinkinį (Partijos ideologams eibes galvosikių sukelių autorius). Taip pat bus atnaujintas Moljero "Tartufas". (Elta)

Naujų jėgų šio sezono metu pasirodys tik trys Vilniaus konservatorijos teatro fakulteto auklėtiniai: D. Kazragytė, A. Janušauskaitė ir A. Zigmantavičius. Pagrindinėse rolėse ir toliau liksią scenos meistrai — J. Kavaliauskas, H. Kurauskas, S. Jukna, P. Zulonas, L. Kupstaitė ir "daugelis kitų". Nematyt, ar tarp jų kitų dar yra buvęs meno vadovas, ar jau bus tyliai dingęs. (Elta)

ŽINIA APIE NUSKENDUSIUS

Aštuonetas studentų ir turizmo bei sporto instruktorių, visi iš Vilniaus, iškylaudami Geluvos ežero pakrantėje (ties Siauliais), išplaukė ežeran laiveliu, tinkamu saugiai plaukioti tik trim. Keturi vargais negalais išsikapstė, keturi nuskendo.

Įvykis aprašytas Tiesoj gruodžio 13, kai nei į Geluvos, nei į kurį kitą ežerą laiveliais niekas neplaukia, nes per juos galima pėstiem perėti ir net važiuoti. Įvykis buvo ne dabar, o rugsėjo 3 d.

Dabar apie įvykį rašo beveik smulkmeniškai berods todėl, kad įvykis būtų įspėjimas kitiems atsargiau ir protingiau elgtis. Nors, kai ežerai ledo su-

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir bilio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Skubiosios informacijos rašykite - skambinkite daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į Rytų Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Patį žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- Boston 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway ..... AN 8-0061
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue ..... DL 5-8808
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., tel. 233-8030, 246-0215
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. .... ES 2-4885
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2994
- NEWARK 2, N.J. — 423 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. .... LO 2-1446
- NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street ..... CH 3-3005
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
- PHILADELPHIA, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St. .... PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. .... PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 169 Millbury Street ..... SW 8-2868
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas

S & G MEAT CO.
PRIME MEATS & POULTRY
BEEF · LAMB · VEAL · PORK

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N.Y. Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y. Tel. STagg 2-4329

Papildomomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS IR POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelėi. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuoju! Išpardavimas nepaprastai žemom urmo kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.
Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išilpan Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutės, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytas, spalvotas, lovosms užtiesalais, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiaiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užėkite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N.Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjaku, midų šventėms bei kitokioms progoms

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (The Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and first week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINE KOMISIJA.

Stralpenius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti stralpeniai saugomi ir gražiems autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stralpeniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Gyvasis veiksnys

Ne taip jau tolimoj praeity pokalbiuose kelis kartus teko nugirsti: "Labai įdomų laikraštį leidžiate. Kai tik ateina naujas numeris, tuoj einu pas kaimyną pasiskaityti." Kitas gi porina: "Mūsų giminaičiai skaito jūsų laikraštį. Tikrai patrauklus. Kai pas juos apsilankom, niekad nepraleidžiam progos jį pasiskaityti." Panašių atsiliepimų būtų galima pririnkti ir daugiau.

Ar tai laikraščiu domėjimasis ar baimė? Elgiamasi lyg anais, lietuviškos spaudos draudimo 1864-1904 metais, kai okupantų rusų buvo baudžiami ne tik knygnešiai, bet ir tie, pas kuriuos rasdavo lietuviškos spaudos. Lyg atrodytų, kad dabar, laisvame krašte besinaudojant įvairiomis laisvoms, spaudos laisvė nebeįvertinama. Ar lietuvis tikru, susipratusių ir aktyviu patrijotu sugeba pasirodyti tik nelaisvėje?

Spaudos reikšmė nėra sumažėjusi ir mūsų laikais, nors plačiai išplito radijas ir televizija. Radijas greit praneša svarbesnes pagrindines žinias. Televizijoje įmanoma tai pamatyti ir vaizduose. Bet nei radijas nei televizija negali duodamų žinių plačiau apibūdinti. Tai jau spaudos uždavinys. Skirtingų kryptų laikraščiai duoda redakcijos, bendradarbių ir skaitytojų pažūras vienu ar kitu klausimu. Tai labai svarbu, ypač dabar, kai verda tokia įtempta kova už tiesą ir laisvę.

Lietuviam, kovojant už tiesą ir Lietuvos laisvę, labai svarbu turėti stiprius savo laikraščius. Jie turi informuoti ir nuteikti lietuvišką visuomenę, kad ji, kiek tik galima, būtų vieningesnė bendroje kovoje su lietuvių tautos priešais, kurių įsimašo ir tarp pačių lietuvių. Visose tautosose pasitaiko tokių, kuriuos pagauna, įtikina

priešo propaganda. Smūgis po smūgio Lietuvos laisvinimo bendram reikalui. Smūgis ne visada iš priešų; kartais ir iš draugo — tik dėl to, kad nebuvo išsiaiškinta, susiprasta. Lietuvių spaudos uždavinys — lietuvišką visuomenę informuoti, sudaryti galimybes jai išsiaiškinti. Jokia tautinė mažuma emigracijoje net neįsivaizduojama be savos spaudos. Lietuviškoji spauda išvėjos lietuvių yra tikras gyvasis veiksnys. Tautiška merdėti ryžtasi tie tautiečiai, kurie, užuot domėjęsi lietuviško gyvenimo apraiškėmis savojo spaudoje, tepaskęsta vietinio nelietuviško gyvenimo spaudoje.

Beraščių mūsų tarpe nebėra. Visi sugeba lietuviškai paskaityti. Daugelis sugeba ir keliom kitom kalbom pasinaudoti. Tai ir spaudai sava kalba nebėra, kaip noro, laiko ar pinigų. Per vakarą nesunku draugui "užfundyti" už tiek, kad to lengvai užtektų sau "užsifundyti" lietuvišką laikraštį visiem metam. Tad kam skriausti save, savo šeimą, savo jaunimą, o tuo pačiu ir lietuvių spaudą, tariant, kad jai neturiu laiko nei pinigų, tariant, kad ji apsieis ir be manęs.

Tuos žodžius surašome dabar, nes sausis tai spaudos mėnuo. Jūs skiriame ne tiem, kurie laikraščio neskaito, nes tu šie žodžiai nepasieks. Jūs skiriame tiem skaitytojams, kurie šiais metais jau padarė artimui gerą darbą — paragino kaimyną, pažįstamą laikraštį užsisaugyti ar jam užsakė. Skiriame ir tiem, kurie tai dar padarys. Vieniem ir kitiem — ačiū. O tiem, kurie laikraštį pasiskaito iš kaimyno, linkėtume pasekti pavyzdžiu vieno skaitytojo, kuris neseniai lankėsi administracijoje, laikraštį užsisaugė, tardamas: "Kad jau pasidarė gėda vis skolintis iš kaimyno".

Reikia daugiau ryšio su mokinių tėvais

Šių dienų mokyklinės problemos (2)

Tokios pačios problemos iškyla ir amerikoniškoje mokykloje, tik, man rodos, kad amerikoniškoje mokykloje yra daugiau komunikacijos tarp mokyklos ir tėvų. Kadangi man jau šeši metai tenka tokioje mokykloje dirbti, dalyvauti tėvų ir mokytojų susirinkimuose, konferencijose, suvažiavimuose, tai norėčiau pasidalinti tuo patyrimu, gal gi ir mes galėtume mami kpi ką pritaikyti savo sąlygose.

Pradedant mokslo metus, kada visos svetimų kalbų klasės sukomplektuotos, išsiuntinėjama tėvams keliu, mašinėle rašytų, puslapių aplinkraščių, paaiškinimus, ko vaikai tais metais bus mokomi, koks metodas bus vartojamas, kokios mokslo priemonės, kokie namų darbai numatomi, kokia pagelba vaikam iš tėvų pusės reikalinga ir kokio bendradarbiavimo iš tėvų tikimasi.

Apie spalio mėnesį ne tik viešuose, bet ir privačiose mokyklose esti "Back to School" vakaras. Tą vakarą visi mokiniai tėvai sukviečiami ir susirinkimui. Visiems mokytojams dalyvavimas taip pat būtinas. Tik nepaprastai svarbiu reikalu jie nuo tos pareigos gali būti atleisti. Po trumpo oficialios susirinkimo dalies tėvai lanko

klases. Prieš ateidami į susirinkimą, jie gauna iš savo vaikų tos dienos pamokų tvarkaraštį ir eina į tas pačias klases, į kurias tą dieną jų vaikai eina. Ten jie susitinka su savo vaikų mokytoju 10-15 min. Per tą laiką mokytojas trumpai paaiškina, koks kursas tuo metu einamas, parodo mokslo priemones, pademonstruoja metodus ir k., ir paskui tėvai gali klausyti, prašyti paaiškinimų ir p. Taip per vieną vakarą tenka padaryti penkias-šešias "pamokas" tėvams ir susitikt nuo 50 iki 150 tėvų, žiūrint, kiek mokytojas turi mokinių ir kiek tėvų tą vakarą atsilanko. Paprastai tokiais atvejais yra gana daug dalyvaujančių.

Toliau per metus esti 3-4 PTA — tėvų ir mokytojų sąjungos susirinkimai. Į tokius susirinkimus mokytojai turi ateiti apie valandą laiko anksčiau, kad tėvai galėtų su jais susitikti ir pasiteirauti apie savo vaikų elgesį ir pažangą moksle. Paprastai prie klasės durų susidaro eilė, nes takto dėliai tokios tėvų-mokytojų konferencijos esti konfidencialios. Po to, būna susirinkimas. Jei kurie

Paškaita, skaityta mokytojų suvažiavime gruodžio 17 New Yorke.

tėvai nespėja pasimatyti su mokytoju prieš susirinkimą, tokios konferencijos tęsiasi dar ir po susirinkimo.

Ryšiai amerikiečių mokykloje Minėtos komunikacijos priemonės buvo daugiau administracinės ar organizacinės. Yra dar ir privačios iniciatyvos iš tėvų ir iš mokytojų pusės. Pavyzdžiui, jei vaikas serga ir negali ateiti į mokyklą, tėvai pasiteirauja per mokyklos raštūną, kas tai dienai užduota, kartais patys nori pasimatyti su mokytoju.

Iš mokytojo pusės yra vartojamos šios komunikacijos priemonės: 1. Mokytojas praneša mokyklos raštūnėje, kad nori pasimatyti su mokinio tėvais. Raštūnė sutvarko viską ir mokytojo nustatyta valandą ateina vienas iš tėvų su mokytoju pasikalbėti. Jei reikalais rimtesnis, mokytojas gali pareikalauti, kad tėvas ar motina net iš darbo išeitų ir atvyktų į mokyklą. 2. Mokytojas gali mo-

kyklos telefonu paskambinti tėvam ir su jais apie mokinį pasikalbėti. 3. Mokytojas gali parašyti raštūlį apie mokinio elgesį arba nepažangumą moksle ir įduoti jį per mokinį jo tėvam. Tėvai pasirašo, kad skaitė ir gražina atgal su savo pastabom.

Pastaroji priemonė mano paties praktikoje yra gana efektyvi. Neseniai vienas mokinys prašė mane parašyti jo tėvam raštūlį, kad jis jau taisyti ir daro pažangą, mat jam po pirmo raštūlio buvo atimtos visos privilegijos namuose (išėjimai, televizijos programų žiūrėjimas ir k.) tol, kol gaus iš manęs raštūlį apie daromą pažangą.

Minėtos priemonės bus, be abejo, tik tuomet sėkmingos, jei tėvai turės namuose pakankamą autoritetą, jei vaikai nediris pasakyti tėvui "shut up". (Bus daugiau)

AR PAJUTO BENT KIEK "ŠVIEŽIO ORO"

Jei aišku, kad 1966 metai Lietuvoj buvo praėję be apčiuopiamų permainų paviršiuje, tai daug sunkiau apčiuopti, vyko ar nevyko kokių permainų žmonių mintyse ir nusiteikimuose.

Praėjusių metų išvakarėse ir jų pradžioje buvo prasišverę keletas viešų išsitarimų net valdžios kontroliuojamoj spaudoj apie lyg bevykstančią kokią naują fermentaciją. Sakė, kad visuomenė, ypač jaunoj kartoj ima reikštis "skeptiskumas visokios rūšies stabų ir net autoritetų atžvilgiu". Dabartinis Lietuvos jaunimas esąs didžiai margas, diferencijuotas. Naujoji karta, išmokusi užsienio kalbų, turinti daugiau galimybių pažinti, kaip gyvena visos pasaulis. Jaunoji karta, sakė, godžiai sekanti dabar kur kas labiau prieinamą užsienio šalių literatūrą ir meną, nekalbant apie visų sričių klasiką. Visa tai, esą, formuoja jaunosios kartos davinis, interesus, požiūrį į esminius gyvenimo klausimus.

Atseit, toli gražu ne visas Lietuvos jaunimas išėjo padužomis. Bet šie nepadaužiški polinkiai režimui galėjo atrodyti (ir turėjo būti) žymiai pavojingesni, negu abuojausias chuliganizmas.

Neįspėsi iš šalies, ar tie metų išvakarėse minėtieji nusiteikimai plėtojosi, ar blėso, ar tiesiog buvo užslopinti. Skaudžiausias ir įkyriausias padėties vergiškumo požymis yra ne atlyginimų menkumas, ne prekių trūkumas, ne gyvenamųjų patalpų stoka bei ankštumas, o visų pirma visiškasis minties laisvės ir intelektualinis santykiavimo užgniauzimas. Neįmanoma užčiuopti visuomenę vyraujančių nusiteikimų, kai nusiteikimai, kiek jie nėra komjaunimo bei kompartijos šukių atspindys, yra priversti likti individualūs, uždaryti paskirose sąmonėse. Nes mintim pasidalinti, ją bent kiek platesnės apimties svarstyti Lietuvoj tebėra pavojinga: čekistai tebeprimena, kad jie tebebudi ne menčiau, kaip "geraisiais tėvo ir mokytojo laikais". Nesant bent apylaisvinties apyvartos galimybių, negali susidaryti apčiuopiama

mano trupinėlis — tai Kauno teatro muziejui.

To viso nebūčiau rašęs, bet mano bičiuliai ragino atskleisti šį faktelį, kad ir po daugelio metų jaunieji lietuviai žinojo, jog visais laikais buvo Amerikos lietuvių, kurių širdyse degė žodis — Lietuva.

Ryšiai lietuviškoje mokykloje Mano nuomone, tarp mūsų lietuviškos mokyklos mokytojų ir tėvų turėtų būti daugiau komunikacijos. Lietuvoj lankydavom mokinius namuose apie kartą ir mėnesį, o kartais net dažniau. Čia dėl nuotolių tas neįmanoma. Pagaliau čia mokytojo darbas yra tik antraeilis. Jis iš to duonos nevalgo, turi žiūrėti pagrindinės tarnybos, šeimos reikalų. Kad palengvintų sau darbą ir kad galėtų pasiekti geresnių rezultatų, galėtų pasigaminti mašinėle rašytus arba rotatorium spausdintus tam tikros formos raštūlius, kuriais galėtų pranešti mažiau pažangių ar nepraštingų mokinių tėvams apie mokinio elgesį arba pažangą moksle, kas užduota, kas mokinio neatliekama ir p. Galima būtų taip pat dažniau sukviesti tėvus ir susirinkimus, pakviesti užėiti į pamokas. Gal taip išsivystytų didesnis bendradarbiavimas tarp tėvų ir mokyklos ir didesnis mokytojo darbo įvertinimas. (Bus daugiau)

Maironio šeštadieninėje mokykloje. Mokytoja — J. Matulaitienė.

Nuotr. R. Kisielius

PRANAS NARVYDAS

Pilypas Vargelis gelbėjo Lietuvą

(2)

Vokiečių markė vėl šokinėja, čia nukrenta, čia vėl pakyla.

Vargelis, susitaupęs šimtinę, nuėjo ir nupirko keturioliką tūkstančių. Aa, dabar, vyruti, jau pinigais!

Grįžo iš Lietuvos jo indėlių knygutė. Stebisi Vargelis — daugiau kaip aštuoniolika tūkstančių, jau ir nuosimčių pridėta. Va, kaip reikia — taupai sau ir padėdi Lietuvai.

Po kiek laiko vokiečių markė visai nusmuko. Pilypas Vargelis galvoja: negi jie dar savo pinigų neišleis... O jis, Vargelis, net keliem į Lietuvą vykstantiems parė saugumo sumetimais pinigus persiusti per tą siuntimo įstaigą, žinoma, iškeitus į tuos vadinamus aukšinus.

Praėjo metai. Vokiečių markė liko bevėrtė. New Yorko miesto gatvėse pardavinėjo dešimt tūkstantines po 25 centus — kaip kokių seniųjų rinkinius.

Pilypas Vargelis visai nesiurpina apie savo indėlį. Sako, ten valdžia visgi žino, ką daro, visgi savi, ne svetimi.

Grįžo iš Lietuvos vienas angliakasy, nuvykęs ten apsigyventi. Užkalbintas labai nepalankiai apie savo senąją tėvynę atsiliepė. Sakėsi tik dėl žmogaus užsispyrimo visų turimų dolerių neiškeitęs į aukšinus, tai likę dar iš ko kelionei sugrįžti. Girdi, iškeitęs tūkstantį dolerių, gavęs keturiasdešimt tūkstančių aukšinių. Sako, maniau dabar esąs turčius, bet paskui pradėjo tų vadinamų aukšinių visai neimti, — tuomet atsibudo vyriausybė, ir išleido savo pinigus. Ar žinai, kiek iš tų mano tūkstančių beliko? Nagi, tik du tūkstančiai trys šimtai litų arba du šimtai trisdešimt dolerių.

Zmogus iš apmaudo nusispovė, o Vargeliui pasidarė nei šis, nei tas. Ginti ar peikti, kas ten įvyko, buvo lyg nepatogu.

Vargelis sugalvojo ir pasiuntė savo indėlių knygutę Nr. 16 Lietuvon. Po kiek laiko grįžo knygutė su raudonais pabraukimais, kur nurodoma, kad Vargelio tie tūkstančiai aukšinių, keičiant į litus, teverti tik 107 litų su centais. Vadinasi, iš jo 140 dolerių taupmenų liko vos 11 dolerių. Štai, tau ir padėk Lietuvai! Vargelis nesikeikė, tik jautėsi giliai apsišvylęs.

Dar ir dabar retkarčiais Vargelis pasima tuopomosios kamos Nr. 2 knygutę Nr. 16. Pasiziūri, atsidūsta ir sau pamąsto: o visgi ir aš stengiausi, kiek išmanydamas Lietuvai padėti...

VARGELIO ĮNASAS TEATRO MUZIEJUI

Kaip Vargelis pasidarė "kultūrininkas", to nei pats nežinojo. Į Ameriką atvykęs, rado jau seniau gyvenusių lietuvių rengiamus vaidinimus, kuriuos tada "teatrais" vadindavo.

Būdavo prie bažnyčių dalinami lapeliai-plakatai, kviečiant į tuos vaidinimus. Kai kiti tokius lapelius numesdavo, Vargelis, gražiai sulankstęs, į kišenę išdėdavo. Mat, gerbdavo kiekvieną lietuvišką spausdintą žodį.

Ano meto vaidinimai būdavo savaip gana juokingi, jei pažiūrėti į tai šios dienos akimis. "Vaidylos" — aktoriai nieko nesuprato apie vaidybą. Savo vaidmenų neįmokydavo ir kai

išeidavo į sceną, tai visai pasimesdavo, nežinodami nei kur "suplerius", už užuolaidų pasislėpęs. Sufleris stengdavosi kiek galint garsiau šaukti, kad "aktorius" savo vaidmens žodžius atmintų. Kai kada nei tai negelbėdavo. Tai pridarydavo smagaus juoko publikai.

Ilgainiui senieji teatrų rengėjai pastebėjo, kad Vargelis neblogoi moka gražiai skaityti, leisdavo "supleriaus" pareigas atlikti.

Kai į vieną didmiestį atvyko anų laikų žymus lietuvių kompozitorius, jis suorganizavo chorą ir žymesnius vaidinimus. Vyresnieji kai kada ir Vargeliui leisdavo atlikti vaidmenį.

Tokiems parengimam būdavo paruošiamos specialios programos, renkami skelbimai ir panašiai. Tuo būdu pas Vargelį atsirado virtinė įvairių "garsinių" ir programų.

Praėjus porai dešimtmečių, kai praeitis imta pamiršti, iškilus kokiam klausimui, Vargelis susirasdavo ano laiko programų—knygučių, ir tada kaip ant delno pasirodydavo New Yorko lietuvių visa praeitis, ir būdavo prisimenami visi to laikotarpio veikėjai, kurių dabar jau daugelio nėra.

Ilgai Vargelis globojo savo rinkinį. Praėjus trim dešimtmetim, ir Lietuvai būnant nepriklausomai Pilypas Vargelis džiaugėsi Lietuvos gyvenimu,

svajodamas kartą ten nuvykti, manydamas juk jis buvo Lietuvos benti mažą inašą atidavęs.

Kartą pamatė laikraščiuose iš Lietuvos atsiųstą žinią. Esą, prie Kauno Valstybinio teatro įkurtas muziejus, kur renkama tarp kitko ir užsienio lietuvių kultūrinė medžiaga, būtent, teatraliniai skelbimai, programos, gaidos, vaidinti veikalai, žodžiu, viskas, kas rišasi su lietuviškumu. Anksčiau minėtas muziejus prašo geros valios lietuvių prisiusiti surinktą medžiagą.

Vargelis galvoja, ar ta jo surinktoji medžiaga tiktu muziejui, ar ne. Lietuvišką kultūrą norėtų remti, tik bėda, nežino kaip. Pagaliau išdrąsinęs, gražiai sutvarkė visą savo "turtą", kurio susidarė nemažas ryšulis, nunešęs į pašta, paleido.

— Ne svetimiems, o gi savo numylėtos Lietuvos teatro muziejui, — galvoja sau Vargelis.

Praėjo pusantro mėnesio. P. Vargelis gavo laišką iš Kauno valstybinio teatro. Rašė Stasys Pilka, teatro muziejaus vedėjas. Jis dėkojo už siuntinį ir kartu prašė daugiau panašios medžiagos atsiųsti.

Po to Vargelis Brooklyne vaikšto ir mąsto sau:

— Tik, sakyk, tu man, nežinodamas tapau lyg "kultūrininkas"...
Tai vis Lietuvai, o ne kitiem

Metai ne visus pasendina

Sveikinant Aleksandrą J. Aleksį jo 80 metų proga

Taip, Aleksandras J. Aleksis jau 80 metų! Metrikai rodo tą sukaktį suėjus pernai spalio 10. Ir kiti jo gyvenimo skaičiai svarūs: jau 54 metai Amerikoje, 42 metai Waterburyje, jau 50 metų su viršum nuo vedybų ir 36 metai, kai neteko žmonos; o sūnui išėjus į savą gyvenimą — per 30 metų gyvena vienišas kaip Dovydo psalmės žvirblis.

Savo metų skaičium, sakos, pralenkia visus čia lietuvius muzikus... Su buvusiu klebonu J. Valantiejum buvo kalbėjusi: eisią abudu sykiu iš viešų pareigų. Kai atvyko naujasis klebonas kun. A. E. Gradeckas, A. Aleksis atgrojo jam pirmą dieną mišias ir atėjo atsivieškinti. "Kaip tu dabar paliksi mane vieną?" — sako naujasis klebonas, — "tu čia visus ir viską pažįsti. Pabūk bent keletą mėnesių". Praėjo keletas mėnesių. Eina jau aštunti metai, dabar kalbinamas klebonas ir atsako: "Nesiskubink, palauk dar porą metų, ir išeisim kartu". O iš choro narių girdi lyg akompanimentą savo klebono minčiai: "Pagalvok, ką gi mes darysim, jei tu išeisi. Mes..."

Metų skaičius nebūtinai reiškia senumą. Senas yra tas, kurio dvasia kapituluoja prieš gyvenimo tekėjimą ir taria: gana, man gana. Senas yra tas, kuris nebemato gyvenimo reiškinį, galinčių džiuginti ar pykinti, ir jau taria: man vis tiek pat.

Nėra tokis Aleksandras J. Aleksis, net ir turėdamas užnugarį 80 metų. Tie nubėgę metai subrandino jo didelę gyvenimo patirtį, kurioje lyg rudenio saulėje — ne aitrai kaisti bet maloniai šildaisi; ne sutingsti, bet jauti skatinimą judėti. Ir A. Aleksis nauji gyvenimo reiškiniai ir nauji žmonės ne vis tiek pat. Jiem tebėra atvira jo dvasia. Praleides didžiąją savo gyvenimo dalį su senąja ateivija, jis betgi supranta ir jų vaikus — čia gimusių kartą. Supranta ir naujosios ateivijos žmones, kurie ir skaičium ir veikla ima vyrtauti Waterburyje.

Kai atstotoju — sako — prieš chorą, kuriame matau įsiliejus ir naujosios ateivijos žmones — Brazauską, Bražėną, Čampę, Gelumbauską, Mariūną, Selioką, Tonkūną ir kt., — pergyvenu džiaugsma, kad galiu jiems vadovauti; kad galiu turėti jų pasitikėjimą ir žiūrėti į juos su meile. Ir, man rodos, jie mane supranta ir aš juos visus...

Atviras A. Aleksis ir naujiem bažnytinio gyvenimo reiškiniam. Jei ateina nauja liturginė forma, tai ji turi reikštis ir Waterburyje. Ir A. Aleksis suorganizavo naujovišką elementą mišų liturgijoje: per mišias kunigui Duonai ir Vyną atneša nuo durų parapiečiai: vyras ir tautiniais drabužiais apsitaisiusi moteris.

Su džiaugsmu mini faktą, kad ne tik praityje galėjo stovėti kaip dirigentas prieš visos Amerikos lietuviškus chorų dainų šventėse — 1956, 1961, 1966 metais. Jo vadovaujamas choras yra vienintelis, kuris dalyvavo visose šventėse, įskaitant ir Washingtono Šiluvos kopyčios atidarymą.

Atviras ir veiklus tebėra ne tik lietuviškos muzikos rate. Jis

Vilniaus universitete normaliai studijuojančių studentų šiemet 5,344. Šalia jų 2,173 lanko vakarinius kursus, o neakivaizdininkų (studijuojančių susirašinėjimo būdu) — net 5,011, beveik tided pat, kiek normaliai studijuojančių. Iš to susidaro ne visai tiksliai universiteto mastą apibūdinanys skaičius — 12,528 studentai.

vykdydamas ekumeninę dvasią, vienas iš pirmųjų Waterbury 1965.12.12 suorganizavo religinius koncertus, kuriuose buvo atliekama religinė muzika ir giesmė įvairių tautų, įvairių tikėjimų (katalikų, protestantų, ortodoksų žydų). Tebedalyvauja asmeniškai amerikinėse muzikos gildose bei draugijose. Susitinka su vietos amerikiečiais veikėjais. O kai parvyksta į Waterbury kongresmanas Monagan (kurio rezoliucija Baltijos valstybių reikalui buvo priimta Kongrese), progai pasitaičius A. Aleksis ir klausia su šypsniu: "Tai kada Lietuvai laisvę išgausit?" Ir gauna tokiu pat šypsniu palydimą atsakymą: "Turėkit tik kantrybės".

Netolimoj praity A. Aleksis buvo ne tik vargoninkas, ne tik muzikas, bet ir visuomenės veikėjas plačiausia prasme: vyčių, Katalikų Federacijos, Katalikų Susivienijimo, Vilniaus vadavimo sąjungos ir kt. pirmininkas Waterburyje; pirmininkas įvairuose visuotiniuose Alto, Balfo suvažiavimuose; dabar tie

darbai nuėjo kitiem, o jam pasiliko atminimui garbės nario ar pirmininko titulai — Vyčių, Katalikų Federacijos, Vargoninkų ir muzikų sąjungos, Lietuvos Pavasario sąjungos. Paliko ir Gedimino ordinas, kuriuo jo lietuviška veikla buvo įvertinta jau 1939. Nuo tada jau geras laikas nutekėjo, bet A. Aleksis nėra praeities žmogus. Jis tebegyvena dabartimi.

Dabartimi gyvenanti dvasia rodo A. Aleksio kalboje, akių žaisme. Ir eisena liudija žmogų neturint to, kas galėtų rodyti nešant 80 metų našta.

A. Aleksis gyvena ne prie bažnyčios, klebonijos. Gyvena gatvėje, kuri vadinasi Centro gatvė ir yra miesto centre. Lyg tai būtų ženklas, kad A. Aleksis tebėra Waterbury centre — ne tik lietuvių, bet ir vietos amerikiečių, kurių laikraštis skyrė jo sukaktį gausiai vietos.

Tokį dabartinį Aleksandrą J. Aleksį matė korespondentas, šiuo metu kalbėdamasis su juo. Kitas klausimas, kaip mato dabar savo praity pat sukakties kaltininkas. (b.d.)

Kompozitorius Aleksandras J. Aleksis

Šv. Juozapo parapijos choras. Viduryje klebonas kun. E. Gradeckas ir choro dirigentas A. J. Aleksis.

Nuotr. A. Balsio

"PENKI STULPAI TURGAUS AIKŠTĖJE" TORONTE

Naujų kanadiečių teatras Toronte pereiną metų gale pastatė Algirdo Landsbergio dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Veikalas ejo apie dvi savaites. Torontiečiams tai buvo labai įdomus įvykis, nes šis lietuvių parašytas veikalas yra išverstas į anglų kalbą ir jau buvo statomas amerikoniškuose teatruose New Yorke ir Chicagoje. Veikalas susideda iš trijų veiksmų, kurie yra padalinti į atskirus paveikslus. Autoriaus numatyti atskirų paveikslų apšvietimai nebuvo taikomi, nes jau generalinės repetacijos metu jie tinkamai neveikė ir nebuvo vartojami vėlesniuose pastatymuose.

Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkporte suvaidintas Lazdynų Pelėdos vaizdėlis "Burtininkė". Scenai pritaikė ir režisavo akt. Beatrice Kerbelienė. Nuotraukoje — burtininkė ir baudžiauninkas.

Sis anglų kalba vaidintas veikalas, iš mūsų taško žiūrint, išėjo gana blankus. Kyla klausimas, ar svetimšaliai jį gali suprasti ir tinkamai įvertinti. Rašau taip, ką girdėjau kalbant ir ką supratau, veikalą matant. Nei iš paduoto prospekto, nei iš kalbų nepaaiškėjo, kad veikalo motyvas paimtas iš Lietuvos ar Pabaltijo tautų gyvenimo. Kalbama tikiai apie mažą kraštą, kuris yra užimtas galingo priespaudėjo. Berods yra pasakyta, kad autorius yra gimęs Lietuvoje. Iš visų pasikalbėjimų scenoje nepaaiškėjo, kad šis mažas kraštas yra okupuotas raudonosios armijos ir kad te-

nai įvestoji naujoji tvarka yra bolševikinė-komunistinė. Kelių veikėjų lietuviški vardai: Antanas, Jonas, Gražina ir Aldona reikalauja nepažįstančiam žiūrovui irgi nieko nesako. Autoriaus originale moteriškes vadinasi Genė ir Albina. Nežinia, ar veikalas tokiam pastatyme pavergtom Pabaltijo tautom ką padės?

Vaidinimas ejo labai pamažu. Buvo mažai kalbų, mažai judesių; kai kurios scenos atrodė kaip simboliai, mažai tepasaką reikalo nepažįstančiam žiūrovui. Veikalo originali kalba buvo gerokai sutrumpinta — ar cenzūros ar režisoriaus. Globe and Mail recenzentas apie tai rašydamas manė, kad artistai dėlto taip lėtai kalbėjo, kadangi turėjo vaidinti svetimoje kalboje. Taip praėjo visas pirmas veiksmas.

Partizanai buvo apsvylę. Septynių metų kova buvo praėjusi be teigiamo rezultato. Nenori klausyti savo vado ir tik nenoromis pildo jo įsakymus. Pasirodė Gražina, perduodanti žinių partizanams, kad jų centras yra susektas ir visi dalyviai sunaikinti. Ji atnešė likusiems pasus ir kitus dokumentus. Kartu ji reiškia savo meilę Antanui. Kitame paveiksle tartytojas (Kurt Jakobas) diktuoja savo sekretorei Aldonai savo atsiminimus ir žiaurios metodus, kuriuos jis panaudojo partizanams susekti ir sunaikinti.

Eiga žymiai pagyvėjo antrame veiksmo, pasirodžius deputatui (Hans Seifert) ir vietiniam tarybos pirmininkui (Kazys Kaknevičius). Naujos tvarkos atstovas atvyko pakeisti tartytoją. Iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad naujoji valdžia nori kraštą privesti prie ramesnio gyvenimo. Čia pat pranešama, kad vienas ankstyvesnių partizanų yra suimtas, sužeistas ir laukiama jo tardymo. Tartytojas nėra patenkintas savo numatytu nušalinimu. Savo rolėje pasireiškia kaip profesionalas pareigūnas, savo rūšies sadistas, išsidirbęs tam tikrą metą dą buvusius partizanus pažinti net iš akių žvilgsnio. Siam metodu jis priduoja ypatingos reikšmės. Ir dabar dar nesą atidengti visi buvusieji partizanai. Jo gyvenimo uždavinys ešas sunaikinti paskutinį pasipriešinimą naujai tvarkai. Landsbergio originale tartytojas apibūdinamas kaip buvęs teisės profesorius, parašęs knygą: Ateities skulptūra. Naujoje tvarkoje jis pasirodęs kaip jos didelis šūlas. Dabar, atėjus naujam laikui, norima grįžti prie ramesnio gyvenimo ir todėl iki šiol siautėjęs tartytojas turi pasitraukti.

Liko neišaiškinta Aldonos rolė. Ji prieš 7 metus buvo susižiedavusi su Antanu (Klaus Seifert), rašo tartytojui atsiminimus ir jį pakviečia net į savo vestuves su Antanu. Fotografuojami jaunavedžiai su pirminku ir tartytoju, kuris dėlto nelabai patenkintas. Pasikalbė-

VISUS NORI APSIŪTI, O SAVOS ALKŪNĖS KIAUROS

Tokia siuvėja yra Amerika — nori apsiūti visą pasaulį. Visiem kraštams siunčia savo mokytojus kaip Peace Corps narius, o jai pačiai mokytojų trūksta. Skandalingai trūksta. Siemet tai virto aliarmu. Antai:

— New Yorko valstybei trūksta 12,000, Illinois 4,000 — aštuonis kartus daugiau nei 1955, Missouri 1,600 — didžiausias trūkumas nei bet kada anksčiau jos istorijoje, Ohio 2,000, Georgijai 1,400, Winsonsinui 1,100, Kentucky 1,000, Philadelphia 1,000, Los Angeles 800, Maine 500, Connecticut 400.

New Yorko valstybėje 15,000 mokytojų dirba be kvalifikacijų ar ne savo specialybėse. Labiausiai trūksta vidurinei mokyklai matematikų, pramoninių mokytojų.

Pagrindine priežastim laikomas menkas atlyginimas, palyginti su kitom sritim. Pradinės mokyklos mokytojo atlyginimas — vidurkis — yra 6,011 Palyginti su 1962 metais, 300 dol. didesnis. Penkios valstybės moka net mažiau — 5000: Louisiana, S. Dakota, Arkansasas, Missouri, S. Carolina.

"Kodėl turi mokytis už 6,000, jei Boeing mokės man 12,000 ir dar žada pasiūsti į specialinę mokyklą", kalbėjo vienas mokytojas, traukdamasis į pelningesnę pramoninį darbą.

New Yorkas, Chicago, Los Angeles puolėsi gelbėtis — kvie-

tė iš pensijos 65-70 mokytojus atgal į mokyklą; kvietė moteris, kurios turi mokytojos teisę, palikti virtuvę ir ateiti į mokyklą, kvietėsi ir mokytojus iš Peace Corps ar organizavo kursus mokytojams paruošti.

Ar pajuto...

(atkelta iš 5 psl.)

apžvalginis-programinis pranešimas suvažiavime buvo lygiai tokio paties pilko turinio ir stiliaus, kaip ir Kairio kalba Maskvoj apie pramonės, prekybos ir kolchozų laimėjimų procentus. Abi kalbos atrodė toj pačioj kanceliarijoj parašytos.

Tai daro įrodymas, kad visi sugniužo po partijos letenos spaudimu. Gyvi liudininkai teigia, kad dažnas įpareigotasis saikyti (perskaityti parašytą) viešą kalbą, pareiškia — nekreipk dėmesio, ką kalbėsiu: taip reiki... Bet tas "taip reiki" ir reiškia, kad gyvenimas Lietuvoj ir 1966 metais netapo mažiau tvankus. Šašmoningą žmogų tas tvankumas slegia sunkiau, negu visi medžiaginiai trūkumai bei nepatogumai.

Minčių apykaitos varžtai Lietuvoj per praėjusius metus neatsipalaidavo.

(Elta)

jime jis davė aiškiai suprasti, kad žinąs ir kitų asmenų, buvusių partizanais. Aldona stengiasi jį paveikti, nuraminti. Lauke girdėti žygiuojanti raudonoji gvardija. Priešpaskutiniame paveiksle matomas Antanas su Aldona ir tartytojas, kuris Antaną jau balsiai kaltina. Antanas jam po kojų meta profesoriaus parašytą knygą: Ateities skulptūra, nes jam dabar aišku, kad tartytojas yra buvęs jo profesorius, o šitam aišku, kad Antanas yra skaitęs jo knygą. Aukščiausios įtampos metu Antanas ir Jonas, jau anksčiau susitarę, traukia revolversius ir taiko į tartytoją. Šūvių negirdėti, uždanga krenta.

Apie abiejų partizanų žuvmą Gražina išgirsta savo tėvų pastogėje, kurioje po ilgesnio nebuvimo ji vėl pasirodo. Išgirdusi, kad Antanas jau negyvas, suklinka ir išbėga kaip pamišusi.

Paskutinis paveikslas rodo penkis stulpus, kurių dalis uždengta, jog nematoma lavonų. Pabaigoje pasirodo komentatorius, kuris silpno balsu taria: Remember — atsimink.

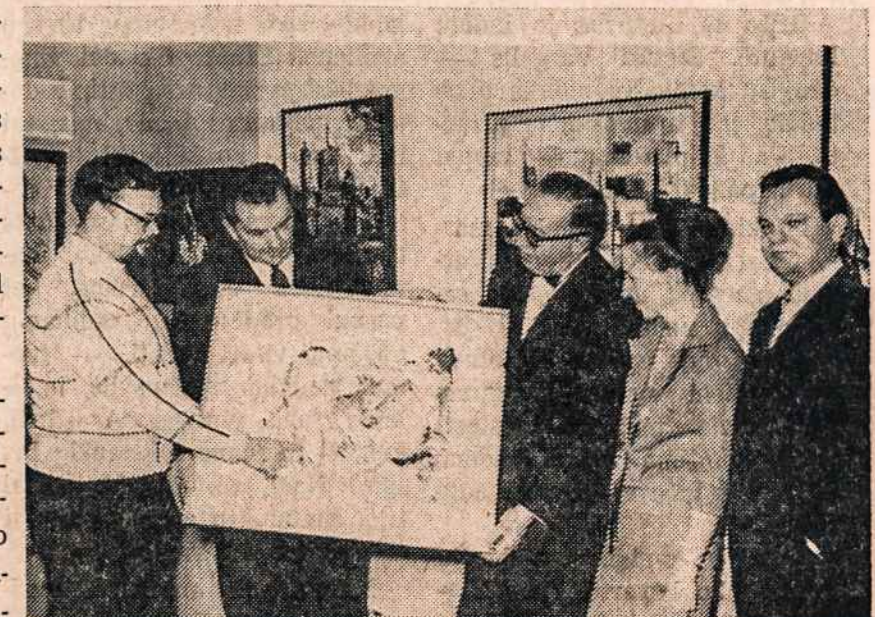
Režisavo Rein Andre. Jo pastatymas yra realizmo ir simbolizmo mišinys. Svarbesnieji veikėjai buvo tartytojas, Antanas, Gražina bei Aldona. Antanas parodė daug dramatiškumo, vaidino įtikinančiai, gera laikysena ir balsas. Tartytojas davė profesinio enkavedisto ir Kar tu sadisto tipą. Tik nežinia, kodėl jis scenoje visą laiką turė-

jo reumatiškai šlubuoti ir kodėl jam buvo duotas toks aiškus žydiškas tipas, kuris sukėlė nesimpatiškus jausmų žiūrovų tarpe. Deputatas savo laikysena ir kalba mums aiškiai priminė ankstyvesnę nacionalsocialistinio režimo pareigūną. Ausma Sungalis Gražinos rolėje ryškiai atvaizdavo jauną mergaitę, švelnią ir mylinčią, karžygiškai pasiryžusią aukoti savo gyvybę tėvynei ir meilei. Ana Gustafson kaip Aldona vaidino natūraliai. Reikėtų paminėti berniuką Imants Purvs, kuris atėjo su gėlių puokšte prie penkių stulpų turgaus aikštėje lyg prisiminti žuvusių, bet klausiamas apie tai viešai nepasireiškė. Lietuvius Kaknevičius savo rolėje buvo linksmas bei patenkintas naujos tvarkos pareigūnas.

Artistų kalbos, ypačiai pirmame veiksmo, kartais buvo tokios tylūs, jog toliau sėdintiems buvo sunku suprasti. Veikalas eiga buvo perlėta. Niekuo net panašus nemačiau. Pro tarpiais artistams trūko ir dikcijos. Ir komentatoriaus veikimas buvo blankus, šabloniškas, praėjo kaip šešėlis.

Veikalo moralė: Partizanai kovojo prieš naują tvarką, pralaimėjo ir net paskutiniai pakariami prie stulpų turgaus aikštėje. Jokios vilties nedavė nei veikalas, nei komentatorius su savo: Remember. Visi aktoriai, išskyrus Kaknevičių, buvo nelietuviai, bet vaidino lietuvišką veikalą anglų kalba.

Valerija Anyšienė

Baltzoko muziejuje Chicagoje sausio mėnesį vykstą dail. Alyvo Bičiūno ir Onos Baužienės kūrinių parodos. Nuotr. iš k. i. d. A. Bičiūno, p. Batromonis, J. Jerome, O. Baužienė ir V. Ramonis. Nuotr. C. Norvilo

Pastangos be reikiamų rezultatų

Nėra abejonės, kad kiekvienam lietuviui skauda širdį galvojant apie esamą padėtį ir sąlygas tėvynėje. Ne vienas iš mūsų aukotų ir aukotųjų, kad išvaduotų kenčiančius brolius ir seseris, ypač iš Sibiro vergijos.

Atvykęs į šį palaimintą kraštą, aš irgi pradėjau galvoti kokių būdu galėčiau prisidėti prie šios mūsų šventos pareigos. Galų gale priėjau išvados, jog skleidžiant visą visuomeninę veiklą tik tarp keturių lietuviško klubo sienų, daug konkrečių rezultatų šiame darbe neatsieksime.

Mano supratimu, nei kalbomis, nei šūkiams tėvynės neatvaduosime. Vienintelė galimybė — tai JAV vyriausybės parama. Ši jėga gali išprašyti rusus iš mūsų pavergtos tėvynės.

Aišku, kad prie panašių išvadų ne aš vienas buvau priėjęs. Mūsų tėvynės vadavimo ir visuomenės organizacijos bei jų atstovai ne kartą kreipėsi į įvairias JAV administracijas tiek demokratų, tiek respublikonų, primindami Lietuvos sunkią padėtį ir prašydami šiame reikale padėti. Atsakymas iš visų administracijų buvo panašaus turinio — JAV administracija nepripažino ir nepripažins rusų okupacijos ir dėl visų galimas pastangas, kad Lietuvai būtų sugrąžinta laisvė.

Tokie atsakymai lietuvių visuomenei buvo tikri paguodos žodžiai. Nagrinėjant šią padėtį, man krito į akis, jog mūsų veikėjai paprastai kreipdavosi į administraciją tada, kai ji buvo išrinkta ir pradėjo eiti pareigas. Aš pagalvojau — kas atsitiktų, jei užmegztį ryšį su kandidatu į JAV prezidentus dar prieš rinkimus, pažadėti jam padėti rinkimų metu, bet tuo pačiu gauti iš jo pažadą, kad, jei jis

bus išrinktas prezidentu, jis nepamirs prisidėti konkrečiu būdu prie Lietuvos išlaisvinimo.

Šia mintimi vadovaudamasis 1960 m. parašiau JAV senatoriui John F. Kennedy laišką, jog aš esu suinteresuotas aktyviai prisidėti prie jo išrinkimo prezidentu. Už poros dienų gavau atsakymą, jog mano pasiūlymas yra priimtinas ir kad aš esu skiriamas dirbti su Mr. Michael Cieplinski, kaip Vyriausio Demokratų Komiteto Tautybėm atstovas Connecticuto valstijos lietuviams.

Nuvykau į New Yorką ir su M. Cieplinski susitariau, jog parašysiu straipsnį į lietuvių spaudą, ragindamas tautiečius balsuoti už demokratų kandidatą į JAV prezidentus. Be to, pažadėjau paruošti ir paskelbti šiem rinkimams pritaikytas kalbas. Mr. Cieplinski buvo labai patenkintas mano sumanymu, ypač, kad aš pažadėjau padengti visas išlaidas, susijusias su straipsniais lietuvių spaudoje ar kalbomis per lietuviškas radijo programas.

Tuoju paruošiau ir paskelbiau straipsnį lietuvių spaudoje ir kalbą per radiją. Šis žygis man atrodė nepakankamas užangažuoti prezidentinį kandidatą, kad po laimėjimo jis padėtų lietuviams vaduoti jų pavergtą tėvynę.

Nutariau, kad šiuo atveju geriausiai būtų paruošti kalbą, skirtą lietuviams, ir paprašyti prezidentinio kandidato ją pasirašyti.

Dokumente mintis išdėsciau taip prasme, kad prezidentinis kandidatas tuo atveju, jei bus išrinktas, dėl visos pastangos padėti mums išvaduoti pavergtą Lietuvą. Nuėjau pas tuometinį Connecticuto valstijos demokratų pirmininką Mr. John Bailey ir paprašiau daryti žygių, kad JAV lietuviams

skirtą kalbą John F. Kennedy pasirašytų.

John Bailey man paaiškino, kad iki rinkimų beiko tik trys savaitės laiko ir todėl, jo nuomone, pačiame rinkimų prapagandos įkarštyje gauti iš J. F. Kennedy parašą po tokiu rašiu esą praktiškai neįmanoma.

Nenustojau gero ūpo. Sėdau į mašiną ir už poros valandų jau buvau pas M. Cieplinski. Perskaitęs mano kalbos projektą, jis pažadėjo dėti visas galimas pastangas, kad J. F. Kennedy ją pasirašytų, o aš pasižadėjau šią kalbą savo lėšomis paskelbti per visas lietuviškas radijo programas visoje Amerikoje.

Padėkojęs M. Cieplinski už malonų bendradarbiavimą, su nekantrumu laukiau rezultatų. Šis laukimas kainavo nemažą nervų, nes paštininkas vis neatnešdavo laukiamo laiško. Dvi dienas prieš paskutinį sekmadienį, kada dar buvo galimybė šią kalbą paskelbti per lietuviškas radijo programas, special delivery pasiuntinys atnešė taip laukiamą laišką. Mano kalbos projektas buvo pakeistas, bet pagrindinės mintys visai atitiko ankstesniam planui. Laiško turinys buvo šis:

STATEMENT BY SENATOR JOHN F. KENNEDY FOR USE ON LITHUANIAN RADIO OR IN LITHUANIAN PRESS.

November 1, 1960

The United States, under Democratic administrations, always refused to recognize the forced annexation of Lithuania and the other Baltic states by the Soviets. The brutal occupation of these free countries by the Communist armies was something we could never accept, and as a result of Democratic leadership, the United States still recognizes the diplomatic missions of Lithuania, Estonia and Latvia.

It is my determination that we should continue to follow this policy. The Republican administration, last March, proposed a new set of immigration quotas which included no separate provisions for Lithuania and the other Baltic states, but instead merged them all into a single enlarged quota called "citizens of the Soviet Union". This was a backward step toward recognizing the enslavement of the brave people of the Baltic countries, and we should never approve it.

I believe that our representatives at the United Nations should have permanent instructions to press for free elections in all of the captive nations, as the post-war agreements require, whenever this subject can be brought up, and whenever the Soviet delegates take the floor about such matters. We should use the full force of our diplomatic and economic policies to bring about free elections and press for the withdrawal of the Soviet armies of occupation.

We must, in the meantime, try in every way to encourage and aid our friends in these lands, by encouraging exchange of persons, by negotiating to put an end to excessive duties on food packages, and other steps that will help keep up the spirit of freedom. As our platform says, we pledge that we will hasten by every honorable means the arrival of the days when the men and women of Lithuania, Latvia, and Estonia, along with the freedom-loving peoples of the other captive nations, will stand again in freedom and justice.

More than twenty years ago, I had an opportunity to visit the Baltic area, and learned at first hand the love of inde-

pendence which men and women cherish there. Perhaps that gives me the right to close these brief remarks with the greeting that so many of you know: "Long live a free Lithuania".

John F. Kennedy

Laiko liko nedaug. Padariau vertimą į lietuvių kalbą ir kopijas su lydraščiais išsiuntinėjau visom lietuvių radijo programų vadovybėm. Dėl atlyginimo hesiderėjau. Paprasčiau, kad prisiųstų sąskaitas.

Tada man ir mintis neatėjo, kad už tokio trumpo pareiškimo paskelbimą teks mokėti iki 75 dol. Nežiūrint, kad tuo laiku mano finansinė padėtis nebuvo per daug gerame stovyje, dėl pinigų galvos nesukau. Man buvo svarbu, kad ši kalbą būtų paskelbta tautiečiams, o po rinkimų, jei mano kandidatas laimėtų, planavau prie progos padaryti šį pareiškimą ir mandagiai užklausti, kada ponas prezidentas planuoja savo raštiskus pasižadėjimus vykdyti.

Mano kandidatas laimėjo ir aš laukiau dienos, kada jis pradės savo pasižadėjimą vykdyti. Deja, Jungtinėse Tautosose pavergtos Lietuvos vardo niekas nepradėjo minėti. Lietuvių delegacija, kuri nuėjo pasveikinti naujojo prezidento, manęs į sąrašus neįtraukė. Nutariau laukti geresnės progos. Jos belaukiant, prezidentas J. F. Kennedy buvo nužudytas. Visi apgalvestavome, kad įvyko tokia didelė nelaimė, o aš taip pat galėjau būti pastangų, kurios nedaug reikiamų rezultatų.

Sis įvykis jokių būdu nestabdė mano siekimų — visomis galimomis pastangomis padėti smurtu okupuotai tėvynei ir vargstantiems tautiečiams. Nepavykus mano planam su prezidentu, nutariau tuo reikalu ieškoti paramos pas įtakingus JAV senatorius.

Antanas Ustjanas

KVARTETUI 20 METŲ

Gruodžio 17 Vilniaus Filharmonijos styginis kvartetetas atšventė savo 20 metų ir 1000 tojo koncerto sukaktį. Kvartetetas yra pasiekęs aukšto lygio, gerai vertinamas ne tik Lietuvoje bei Rusijoje, bet yra gerai pasireiškęs ir tarptautiniuose festivaliuose — Belgijoje ir Vengrijoje. Kvartetą sudaro E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas. Tik K. Kalinauskaitė (Fledžins-

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

10 dol. — Angelų Karalienės Para. Gyvojo Rožančiaus Dija, Brooklyn, N.Y.

Po 8 dol. A. Goeldneris, Flushing, N.Y., M. Yankus, Delmar, Del., A. Kriscunas, B'klyn, New York.

Po 6 dol. — Dr. E. Drukteinis, Dayton, Ohio, S. Polionis, J. Jurkuvenas, J. Katkus, B'klyn, N.Y.

Po 5 dol. Zinaitienė, B'klyn, N.Y., R. Cellius, Woodhaven, N.Y., V. Lukas, Kew Gardens, N.Y., J. Iškauskas, Paterson, N.J., P. Ivaška, Elizabeth, N.J., A. Mockus, Kearny, N.J., A. Voketaitis, New Haven, Conn., S. Tamošaitienė, Waterbury, Conn., M. Laucis, Mt. Olive, Ill., J. Marcelonis, So. Boston, Mass., S. Maske, J. Navasaitis, B'klyn, N.Y., P. Černiauskas, New Britain, Conn., J. Barkauskas, Phila. Pa.

Po 4 dol. — W. Dargis, N.Y. City, B. Sarkenis, Newark, N.J., S. Barvydas, Detroit, Michigan, K. Kalvaitis, Collace Park, Md.

Po 3 dol. — F. Kaupas, P. Kvarinskas, S. Malinauskas, B'klyn, N.Y., K. Bacauskas, K. Krušinskas, U. Stankus, J. Malinauskas, A. Spaicis, Woodhaven, N.Y., L. Fiore, M. Marksen, K. Motuzas, A. Sheputis, Richmond Hill, N.Y., J. Mickevicius, S. Ziupka, Maspeth, N.Y., E. Noakas, Ozone Pk., N.Y., S. Garban, Howard Beach, N.Y., E. Pugh, Long Beach, N.Y., P. Remsh, Valley Stream, N.Y., E. Gailius, Westbury, N.Y., Dr. B. Jankauskas, W. Brentwood, N.Y., J. Legis, N.Y. City, P. Jočvs, Hudson, N.Y., Kun. J. Graby, Albany, N.Y., P. Vitkus Spring Valley, N.Y., P. Bochis, Bayonne, N.J., J. Ardys, Cherry Hill, N.J., A. Dargis, Kearny, N.J., P. Elseika, Newark, N.J., B. Zukas, N. Haledon, N.J., A. Strazdas, Roselle,

N.J., Z. Martinonytė, K. Paszkus, So. Boston, Mass., I. Palukas, Boston, Mass., R. Chirokas, Brockton, Mass., E. Paluilis, Cambridge, Mass., J. Vaitkunas, Canton, Mass., O. Slepavičius, V. Bukauskas, Hyde Pk. Mass., M. Vilksius, Lawrence, Mass., P. Jurgelevičius, Lowell, Mass., P. Jaras, Norwood, Mass., V. Burdulis, P. Kalvynas, Worcester, Mass., A. Mikalauskas, New Britain, Conn., W. Jasinauskas, New Canaan, Conn., J. Karys, Bridgeport, Conn., J. Skrusdis, Oakville, Conn., J. Sidlauskas, Waterbury, Conn., M. Petrauskienė, Hartford, Conn., W. Mazuraitis, Pittsburgh, Pa., J. Bernitsky, Port Carbon, Pa., Prel. J. Mendelis, Dr. E. Armonas, Balt. Md., J. Batus, Jupiter Hgts, Fla., E. Zemaitis, Holly-

(nukelta į 7 psl.)

PAPIGINTOS ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Long Play - Stereo - Hi-Fi - Lithuanian Records	
šiluvos koplyčios pašventinimo ir kongreso momentai	5.00
Ar žinai tą šalį, R. Mastienis, 13 lietuviškų dainų solo	5.00
A. Šabanauko, po 12 dainų-šokių X ir XI albumai po \$5.00	10.00
Aurelia, Paukštelėnės pramoginė ir šokių muzika. — Stereo	5.00
Clevelando vyrų oktetas, 12 muzikos šokių	5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 dainų, St. \$4	3.50
Dainos Lietuvai, S. Čerėnės komp. įdainuota 12 lietuvių dainų ir arijų rečitalis, sol. J. Vaznelo	5.00
Dainos, A. Stempuzienės 24 lietuvių dainų	6.00
Dainos, B. Valterienės 8 lietuvių dainų, 7 operų ištraukos	3.50
Dainuojame su Lione, 16 lietuvių, įdainuotų L. Juodytės dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 lietuvių, Stereo \$4	4.00
Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ansamb. 14 lietuvių, St. \$4	3.50
Dvi Mamytės ir dvi Dukrytės, Kvartetetas iš 14 dainų, St. \$4	3.50
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės, Stereo \$6.00	6.00
Kur banguoja Nemunėlis, A. Brazio 9 dainos, 9 giesmės	3.50
Laužų aidai, 4 oktetų įdainuotų 16 skautiškių dainų	4.00
Lietuvos prisiminimai, L. Juodis, 14 lietuvių akomp. gitara	4.00
Lietuvių tautiniai šokiai, J. Stuko leid. 14 tautinių šokių	3.50
etuviški šokiai, K. Daubaras akordeonu 18 šokių (Nr. 1)	3.00
Lietuviški šokiai, akordeonu K. Daubaras, 18 šok. Stereo \$4	3.50
Lietuvos kankinės, 14 l. kūrinių, vad. O. Mikulskienė, St. \$4.00	4.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušo įgrota 12 l. patriotinių maršų	7.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co., 16 l. dainų ir šokių	3.50
Lietuviškų dainų, šokių, polkų, Zaukauskos-Vasiliausko juokai	3.50
Laudies giesmės, Tėviskės choro 11 giesmių ir dainų	5.00
Linksmieji broilai, 12 liaudies kūrinių	5.00
Liet. dainų ir operų rinkinys, 2 pl. Iz. Vyt. Vasilūno	5.00
Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. Iz. Vyt. Vasilūno	5.00
Lione Jodis contrato, Town Hall 14 kūrinių rečitalio plokšt.	4.00
Lithuanian 2-speed record course (Nr. 1, 2 pl. 2 žod.)	3.00
Lithuanian 2-speed record course	3.00
Lietuvių dainos ir šokiai: 5 polkos, 4 valsai ir dainos, St. \$4	3.50
Lietuviškų šokių muzika iš 6 polkų, valsų ir dainų	3.50
Lietuvos Atsiminimų 25 m. jubiliejaus dainose	4.00
Mes padinuosim, Ciurlionis ansamblio 16 l. dainų, St. \$7.50	6.50
Mes žengiamo su daina, N.Y. vyrų oktetu 17 dainų, Stereo \$4	3.50
Operų Arijos, Sol. St. Baro	6.00
O ramunėlė, pasakyk, Birutė Tamošūnas, 12 muzikos šokių	6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 1, 12 lietuvių šokių	3.00
Pilėnai, Liet. opera iš pavergtos Lietuvos (3 plokštelės)	8.00
Poezija, A. Gustaitis ir Stasys Santvaras	5.00
Ar pameni, V. Stankus, 10 šokių muzika solo	5.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 lengvos muz. šokiai	5.00
Sutemų garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių — Stereo \$6.00	5.00
S. Barkaus radijo vak. dainuota, 10 kaledinių ir 10 lietuvių dainų	4.00
Suk, suk ratelį, Vilniaus choro 14 lietuviškų dainų, Stereo \$4	3.50
Težydi vėliai Lietuva, Vytelių choro įdainuota 17 lietuvių dainų	3.00
Tėvynei aukojam, Dainavos ansamblio, 14 lietuvių, St. \$6	3.00
Trijų metų trūtė, Ir. Giečiūtis 8 lietuvių patriotines vaikų dainas	3.50
Tėvynės melė nemari, A. Dambrauskaitės 13 lietuvių	3.00
Worcesterio Mėgėjų ratelio, 14 lietuviškų dainų	3.50
Varpas, Toronto choro 8 lietuvių ir 6 lietuvių operos, st. \$6.00	5.00
7 Kristaus žodžiai, Sv. Kazimiero parapijos choras	4.00
40 lietuvių dainų muzika, Tautinio orkestro leid. Stereo \$4.00	3.50

DARBININKO ADMINISTRACIJA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

(Persiuntimo išlaidom prašom pridėti 50c; į Kanadą \$1.50)

Padėkim nugabenti filmą į P. Ameriką

Darbininko redakcija užsimojo padėti nugabenti filmą į Pietų Amerikos lietuvių kongresą, kuris vyks šausio mėnesį ir vasario pradžioje. Filmas vaizduoja lietuvių dieną pasaulinėje parodoje New Yorke. Jį pagaminė K. Matuzas. Filmo kopijai užbaigti dar reikia 150 dol. Darbininkas ir nori padėti surinkti tuos pinigus, kad kongresas galėtų pamatyti, ką veikia Š. Amerikos lietuviai.

To filmo labai nori ir P. Amerikos lietuviai. Juo rūpinasi J. Gilvydis, daug laiškų rašęs K. Matuzui, lietuviško filmo gamintojui. Savo laiškuose rašo: "Latviai, ukrainiečiai gauna nemokamai filmus iš savo draugijų iš Š. Amerikos, bet lietuviai šiame televizijos, kino ir visokių skraidančių naujienų amžiuje nesuprantą ar nenori suprasti filmo reikšmės. Kartais padaro didelius žygius, bet neužbaigia kaip reikia ir net filmo apie savo veikimą neleidžia toliaus pamatyti."

Kitam laiške rašo: "Skaudu pagalvoti, kai tie

didieji vadai tūkstančius dolerių išmeta po visas šalis, bet kur reikia — nėra mažo pinigų. Juk filmas tai jų pačių darbų propaganda, bet jie to nenori suprasti. Jie patriotiniai propagandai atgrežčia nugarą."

...J mūsų prašymą jau atsiėmė: Waterburio Liet. Fronto bičiuliai savo pobūvyje sausio 14 sudėjo 14 dol.

Paštu atsuntė: po 1 dol. M. Pakutka, K. Stasiunaitis, A. Puras — 2 dol., Jonas Vegelis iš Hudson, N.Y., atsuntė 3 dol. Savo laiške jis rašo: "Labai priitariu Buenos Aires lietuvių kongresui ir jau pasiunčiau į ten už 30 dol. knygų. Lietuvišką filmą taip gi labai norėčiau paremti, tik gaila, kad šiuo laiku galiu pasiųsti tik mažą auką 3 dol."

Mūsų padėka visiems, kurie atskubėjo su savo auka. Tų aukų laukiamė ir daugiau. Jus prašom siųsti: Darbininko redakcija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

Jūsų dosnumą prisiminsime spaudoje. Redakcija

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumerata dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1967 metams.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

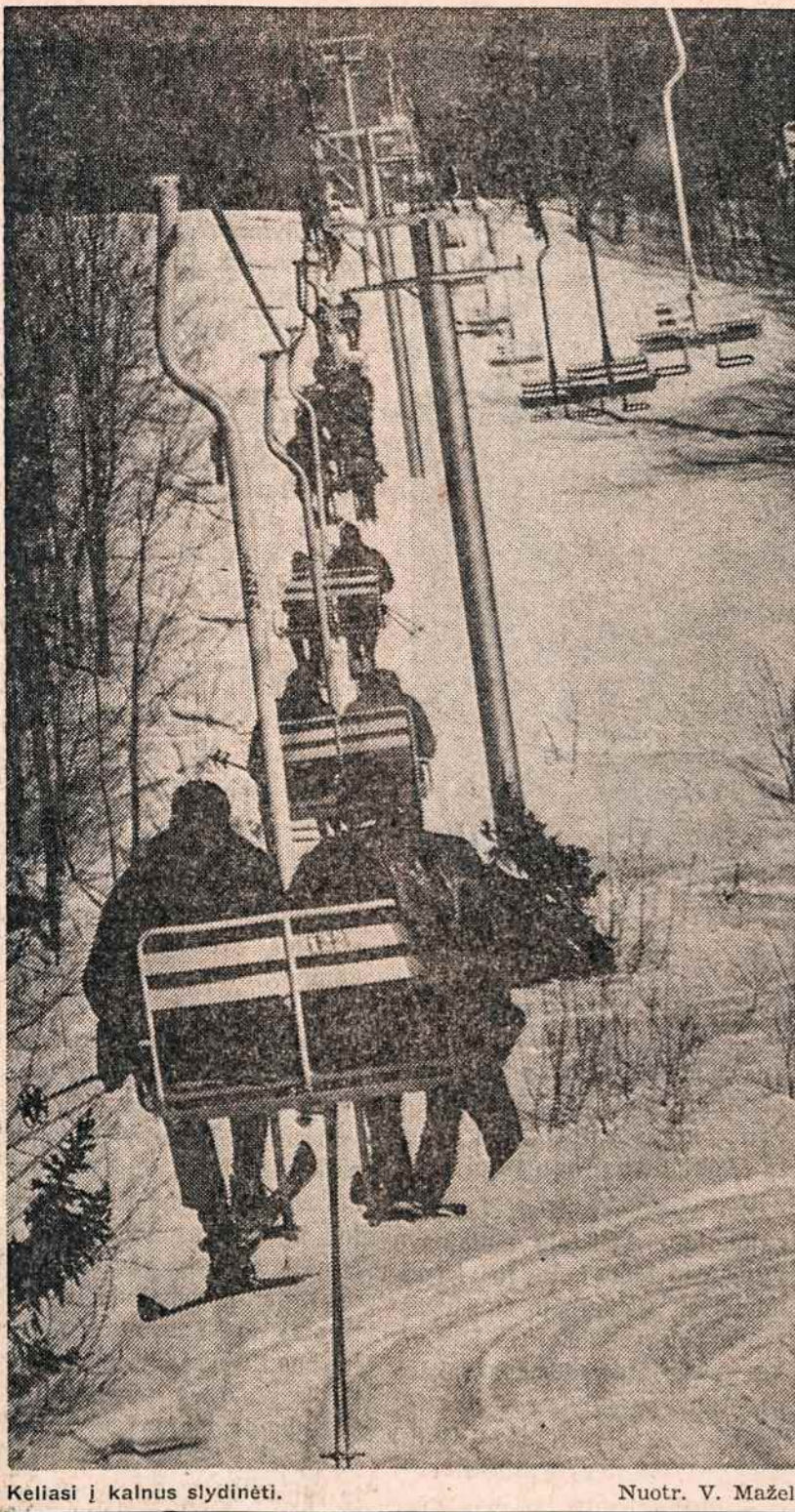
DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00.

Siuo būdu už prenumeratą \$..... aukų \$..... Viso \$.....

(Data)

(Parašas)

Keliai į kalnus slydinėti. Nuotr. V. Maželis

Coopersburg, Pa., V. Kiaunė, Easton, Pa., B. Abgurkis, Edwardsville, Pa., M. Yesaitis, Minersville, Pa., N. Danilevic, T. Gečienė, P. Surma, Phila, Pa., F. Urbanavičius, Pittsburgh, Pa., A. Jusaitis, Plymouth Meeting, Pa., F. Ventriglio, Annapolis, Md., A. Walters, Balt. Md., S. Kligys, Joppa, Md., R. Gruodis, Mt. Airy, Md., R. Durickaitė, Wash. D.C., B. Pabedinskas, Toronto, Ont., L. Radzwillas, N. Rybokas, A. Stanisauskas, Bpt. Conn., M. Bernat, M. Kelminsky, E. Hartford, Conn., A. Dragunevičius, L. Mikėnas, L. Vitėnas, Hartford, Conn., B. Vilčinskas, New Britain, Conn., A. Milčienė, Manchester, Conn., J. Valys, Naugatuck, Conn., J. Gaizutis, E. Viltrakis, Oakville, Conn., Marcinauskis, Shelton, Conn.

J. Uldrikis, Poquonock, Conn., K. Miglinas, Thompsonville, Conn., M. Alexander, Torrington, Conn., P. Jokubauskas, M. Brazauskas, A. Gwazdauskas, A. Kemiausis, M. Kasetaitė, J. Norvilas, J. Jokubauskas, V. Urbonas, Waterbury, Conn., W. Wasiliauskas, W. T. Town, Conn., J. Adamonis, F. Kudirka, J. Stankas, V. Tuskenis, Los Angeles, Calif., S. Kungys, Livermore, Calif., S. Raštikis, Monterey, Calif., L. Reivydas, Tujunga, Calif., J. Mikeliūnas, E. Cgo, Ind., P. Martinkaitienė, V. Zilėnas, E. Olšauskas, Cicero, Ill., A. Giniotis, N. Rauchienė, S. Daržinskis, M. Grauzinis, J. Juodvalkis, F. Janulis, J. Miežinskis, A. Marma, M. Krasauskas, J. Macėnas, T. Straukas, A. Svagzdienė, Cgo, Ill., A. Cerskus, M. Kabisaitis, Athol, Mass., A. Kulbis, V. Tamulis, Brockton, Mass., J. Grigas, A. Labuckas, A. Sinkevičius, O. Vaicunas, Dorchester, Mass., M. Kazemakas, Gilbertville, Mass., E. Chmieliauskas, Gardner, Mass., J. Shelanskas, J. Yerus, L. Venčius, Haverhill, Mass., J. Skeršys, Lawrence, Mass., V. Kamaitis, Millbury, Mass., B. Paplaskas, Methuen, Mass., V. Kudirka, A. Venskus, Norwood, Mass., P. Urban, Pittsfield, Mass., J. Bakūnas, G. Valatka, Randolph, Mass., K. Arlauskas, T. Bogusas, V. Dainys, L. Greigis, J. Kačinskis, O. Margaitis, P. Pauliukonis, M. Simavičius, K. Valatkevičius, E. Valiukonienė, So. Boston, Mass., V. Petraitis, Sunderland, Mass., F. Jurgelionis, Worcester, Mass., J. Matušaitis, J. Pauliukonis, V. Židžiūnas, Worcester, Mass.

Po 1.50 — S. Zdanys, Oakville, Conn., A. Paleckis, St. Petersburg, Fla.
Po 1.25. B. Doble, Cambridge, Mass.
Po 1 dol. — P. Adamonis, R. Boza, E. Daidynas, V. Geibaivičius, J. Gobis, A. Ihnaitis, V. Jankevičius, T. Kasiuba, J. Petrenas, M. Povilaitis, P. Purnikas, Lapinkienė, J. Lukošius, V. Sadauskas, E. Senkus, A. Shimukonis, J. Sinkevich, M. Sonda, E. Szmidi, V. Zablackas, B klyn, N.Y., B. Arminas, A. Mitukas, A. Samusis, F. Shablauskas, A. Trainis, B. Vebeiliūnienė, O. Veleikis, T. Zakas, Rich. Hill, N.Y., J. Alisauskas, B. Bobelis, M. Klimas, A. Konce, A. Vainius, J. Zidanavičius, Woodhaven, N.Y., A. Gaidis, Ozone Pk., N.Y., A. Kairys, Rego Pk., N.Y., S. Rogers, Woodside, N.Y., A. Grigaliūnas, M. Surdukevičius, L.I. City, N.Y., L. Bileris, Valley Stream, N.Y., V. Butkys, P. Povilaitis, S. Pundzevičius, Great Neck, N.Y., A. Fedronas, New Hyde Pk. N. Y., Z. Grabnickas, Huntington Sta. N.Y., Kun. L. Klimas, Glen Cove, N.Y., J. Blazaitis, Massapequa, N.Y., A. Baciūška, W. Babylon, N.Y., K. Karbočius, Amsterdam, N.Y., D. Vaičius, T. Vegelis, Hudson, N.Y., A. Abakanavičius, K. Pralėika, Little Falls, N.Y., M. Pobrinskis, Rochester, N.Y., J. Valiukas, Rochester, N.Y., A. McKay, Scotia, N.Y., O. Dailldienė, Syracuse, N.Y., K. Matonis, Asbury Pk., N.J., A. Subačius, Cranford, N. J., T. Petraitis, J. Strimaitis, Eliz., N.J., S. Jatulis, Garwood, N.J., Dr. R. Vilmanis, Greystone, Pk. N.J., A. Siknius, Hillside, N.J., F. Thomas, Hawthorne, N.J., V. Stanaitis, Kenilworth, N.J., J. Semėnas, Metuchen, N.J., A. Daunoras, A. Garulat, W. Shukis, D. Skuja, A. Pietarienė, F. Zylinskas, Kearny, N.J., Skuja, Kenilworth N.J., B. Ashmont, R. Yrshus, Linden, N.J., J. Kratikauskas, J. Jasukaitis, V. Lukas, Newark, N.J., M. Gedwell, Plattenburg, N.J., A. Balinskas, K. Kubaitis, S. Yantosh, Rahway, N.J., P. Graičiūnas, J. Kašuba, P. Kazakas, V. Rociūnas, C. Sluzas, Cleveland, Ohio, M. Sukys, Rome, Ohio, A. Vazbara, Clearwater, Fla., A. Misiūnas, Hollywood, Fla., Kun. J. Bakšys, Lake Worth, Fla., A. Dzekevič, Providence, R.I., S. Antanaitis, A. Gillis, Manchester, N. H., P. Kiškūnas, Lewiston, Me., M. Damijonaitė, Boys Town, Nebraska, E. Kairūnas, F. Unitis, Detroit, Mich., A. Zubrisky, Cressona, Pa., J. Shurskis,

TO PLACE
YOUR AD,
CANCEL OR CHANGE
Tel. 867-3680

SCHOOLS

CUBAN - AMERICAN INSTITUTE

Learn how to learn English or Spanish correctly special evening classes daily from 4 PM to 10 PM. — 4327 Bergen Line Ave Union City N.J. For appointment call 866-7768

H. W. MALE

Maintenance Mechanic qualified applicant who must have minimum 5 years plant experience. A National chemical Corporation located in So. Kearny. Excellent wages and fringe benefits. Immediate opening. Call Mr. Knobbe 642-0350. — An Equal Opportunity Employer.

HOSPITAL ADMITTING CLERK

Nightwork, heavy phone work, must be able to type 45 w.p.m. We're looking for a reliable and energetic person. — Only experienced need apply. Please call for interview Tues. Mr. Munnerlyn.

"SALARY OPEN"
AU 1-4100

H. W. FEMALE

NURSES — R.N. L.P.N.

Full or part time, Assistant Director. Degree and Supervisory knowledge required. Head & Staff Nurses Call all week.

Contact
MRS. LIEBERMAN
Director of Nursing

(212) AU 1-4100

Knickerbocker Hospital
70 Convent Ave. New York City

HOTELS

GRANDA HOTEL

Ashland Place & Lafayette Ave
Brooklyn N.Y.

MONTHLY
DAILY &
WEEKLY

Call
UL 8-2000

You are always welcome at the

HOTEL CECIL

210 W. 118 Street

All rooms with bath
or running water,
Radio or TV

New Low Rates
For reservations call

864-3600

JOHN W. HARRIS (Mgr.)

SERVICE

FLOOR WAXING & WHITE WASHING

Nopolins Building Co Maint

2143 7th Avenue
New York City

Call 666-2261 or 298-9448
after 1 PM.

C. A. VOKET

ADVOKATAS

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEWton 9-6620

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS

Auksas - sidabras - delmantal laikrodžiai

9408 Jamaica Ave,
Woodhaven 21, N. Y.

VI 7-2573

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

(atkelta iš 6 psl.)

London, Conn., P. Rastas, Fairfield, Conn., W. Skeltis, Bethlehem, Conn., Prel. K. Vasys, M. Augustina, Worcester, Mass. J. Saukimas, Lawrence, Mass. K. Bielskis, A. Ramanauskas, Brockton, Mass., J. Vembrė, So. Boston, Mass.

Po 1.50 — S. Zdanys, Oakville, Conn., A. Paleckis, St. Petersburg, Fla.

Po 1.25. B. Doble, Cambridge, Mass.

Po 1 dol. — P. Adamonis, R. Boza, E. Daidynas, V. Geibaivičius, J. Gobis, A. Ihnaitis, V. Jankevičius, T. Kasiuba, J. Petrenas, M. Povilaitis, P. Purnikas, Lapinkienė, J. Lukošius,

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON, MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN - 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER
BROCKTON,
Vedėjas P. VIŠCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209

FM bangomis 105.7 MC
meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte

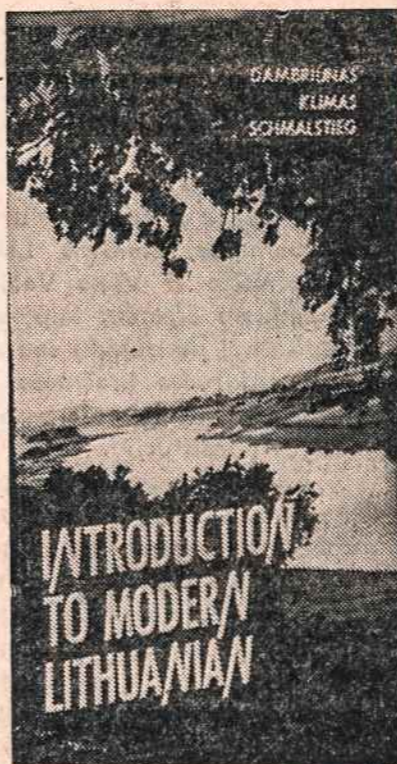
DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmdienj — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
52 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmdieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila. Pa. 19123
PO 5-0932
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

INTRODUCTION
TO MODERN
LITHUANIAN

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol. Galima užsisakyti:

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 Webster Avenue

PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška koplyčia šermainims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus — Tel. TR 6-6434

Tel. Evergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPLYCIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRUNAS
Licensed Manager
& Notary Public

660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 2BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Salinskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.

Sutelkiam garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. Virginia 7-4499

Theodore Wolinnin, Inc.

E. JOSEPH ZEBROWSKY
Laidotuvių direktorius
Moderniška koplyčia su
Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRAMercy 5-1437

Long Island

statome įvairaus dydžio
naujus namus, kuriuos
galima tuoj įsigyti. Pri-
imam užsakymus pasta-
tyti pagal pirkėjo pagei-
davimus ant mūsų arba
pirkėjo žemės. Statybą
atliekam sąžiningai pagal
susitarimą už labai pri-
einamą kainą. Visais rei-
kalais kreiptis pas staty-
bininką Andrių Armoną

Tel. 516 AN 1-2864

Daug sutaupysi pirkdamas per SPARTĄ radiją, radio-
consoles, color ir kt. TV, tape recorderiai, patefonai, fonog-
rafai, iv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos
mašinėles visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefonken,
Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal, etc. Katalo-
gus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresu —
J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAL. 25 JA
SESTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.
STUKAS
1330 Kil
97-9 Mg. PM
ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD
HILLSIDE N.J. 07205
TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

LAISVĖS ŽIBURYS
Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis
sekmdieniais, 9 - 10 val. ryto
WHBI 105.9 FM banga
Išlaidoma lietuvių radio klubo narių mokesčiai,
aukoms ir skeibimais.
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379
Ve d e j a i:
ROMAS KEZYS — TW 4-1288
ANTANAS MAZEIKA — VI 5-6332

JUOZO MISIŪNO
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuo-
tų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudės ir visais reikalais kreipkitės į
Insurance - Real Estate
JOHN ORMAN AGENCY
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income
Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

Mes esame maži, tad ir erdves plėstis yra daug! Galimybių taip pat
netruksta. Tik reikia: daugiau akcininkų, didesnio kapitalo.
LITAS Investing Company, Inc.
100-21 89th Ave., Richmond Hill, N.Y.; HI 1-6799
6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.; GR 6-2242
LITAS duoda paskolas lengvomis išimokėjimo sąlygomis. Paskolų
pareikalavimas dažnai būna didesnis negu galime patenkinti. Jei
nenorite tapti LITO akcininkais, galite tapti indėlininkais — galite
LITUI paskolinti. Mokame aukštus procentus. Bet pirmą pagaval-
kite apie akcijas. Pirkite LITO akcijas šeimos nariams, ypač jau-
niesiems, kad jie augtų kartu su LITO bendrove. Viena LITO akci-
ja šiuo metu kainuoja 12 dol. Akcijų pirkimo ir bendrai informaci-
jos reikalais prašom kreiptis į New Yorko arba Chicago's įstaigas.

LIUDOS MIKULSKYTES
įvairių moteriškų drabužių krautuvė
Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirin-
kimas: išseiginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatūnukai,
biusketės, kojinės. Čia gaunama siūtiniamas gatavai moteriški dra-
bužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiai.
95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421
— Tel. 849-7240 —

— HAVEN REALTY —
Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance
Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pa-
davimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — Pli-
nigų investicijos.
Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais tik 6 val. popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

Norite geros meniškios fotografijos —
PORTRETO - SEIMOS - VAIKU
vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuo-
traukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis
padarys —
VYT. MAŽELIS
Tel. HYacint 7-4677
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN
Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pra-
mogoms. Be to, duodami palaido-
tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lie-
tuviškas maistas priinama kaina
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. Evergreen 2-6440

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vasario 16 iškilmingas minėjimas, rengiamas New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos, šiemet įvyks vasario 19, sekmadienį, 4 val. popiet. Websterio salėje, Manhattane. Ta proga iškilmingos pamaldos įvyks Atsimainymo parapijos bažnyčioje, Maspeth, 11 val. ryto.

Liet. radijo klubo narių susirinkimas bus sausio 22, sekmadienį, 12 v. Apreiškimo parapijos salėje. Bus svarstomi Laisvės Žiburio radijo valandėlės reikalai.

Liet. Bendruomenės Atlanto rajono koordinacinis komitetas rengia jaunimo suvažiavimą sausio 28-29 New Yorke.

Stasys Barzdukas sutiko dėstyti lituanistiką vasaros semestru Fordhamo universitete.

Adelė Linartienė, pergyvenusi dvi operacijas, išvyko atostogų į Miami. Kartu išvyko ir Mary Parcel iš Floral Park.

Dail. K. Zoromskio kūrinių paroda Chicagos Čiurlonio galerijoje vyksta vasario 3-12. Parodai globoti sudarytas specialus komitetas, į kurį įeina: gen. konsulas dr. P. Daužvardis, jezuitų atstovas tėv. J. Borevičius, JAV LB pirm. J. Jasaitis ir dailininkai Bronius Murinas, p. Balkuvienė.

Helen V. Kulber dalyvauja dviejose grafikos parodose, kurios vyksta sausio 17-20 Commodore viešbutyje.

L. B. New Jersey apygardos šeštadieninės mokyklos ruošiamas vakaras įvyks sausio 22 d., 4 val. pp. Liberty Salėje Elizabeth, N.J. Programą atlieka tos pačios mokyklos vaikučiai. Po programos vaisės, šokiai ir žaidimai. Pelnas skiriamas mokyklos reikalui.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Administracija ..... GL 22923
Redakcija ..... GL 5-7281

A. a. Broniui Banaičiui mirus, Lietuvių Moterų Klubų Federacija ir New Yorko klubas vietoje gėlių paskyrė 15 dol. Vyskupo Matulaičio vardo namų statybos fondui.

Aušros Vartų parapijos šv. Rožančiaus draugija vasario 15 parapijos salėje rengia tradicinį užgavėnių blynų balių. Kviečia visus atsilankyti.

— ALSS Literatūros Fondas užsilikusius savo spaudos leidinius išparduoda šiomis kainomis: K. Bielinio, "Dienojant" ir "Penktieji metai" — po 2 dol., "Teroro ir vergijos imperija Sovietų Rusija" — 75 ct., S. Kairio "Lietuva budo" ir "Tau Lietuva" — po 2 dol. Kreiptis į vietos knygų platintojus arba "Keleivio" administraciją.

NEWARK, N. J.

Pasiruošimas Vasario 16 minėjimui

New Jersey Lietuvių Tarybos valdyba sausio 10 posėdy aptarė Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą.

Pirmininkas inž. V. Melinis pranešė apie NJLT-bos veiklą, o ypač bendrą darbą su New Jersey estais ir latviais Baltijos valstybių reikalais.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 49 metų sukakties minėjimas nutarta rengti sekmadienį, vasario 12 lietuvių šv. Jurgio d-jos salėje, 180 New York Avenue, Newark.

Apie meninę programą ir kalbėtojus bus pranešta vėliau. Jau yra pakviesti žymūs politikai ir valstybininkai.

NJLT-ba prašo New Jersey lietuvių didesnes kolonijas, kur tiki bus galima, atskirai surengti vasario 16 dienos minėjimus. Newarko ir apylinkės lietuvių prašo galimai gausiau dalyvauti Newarko parengime.

NJLT-bos Valdybos sekr.

Pranešimas visuomenei

(atkelta iš 1 psl.)

macijų tarybą iš Alto, Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Vliko Valdybos paskirtų žmonių, taip pat pavadė Eltai pasirūpinti sau atstovus atskiruose kraštuose ir prie pagrindinių laisvojo pasaulio lietuvių institucijų.

5. Konferencija pareiškė padėką Jaunimo Metų organizatoriam ir tų metų programos vykdytojui. Didžiai vertino laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo tautinės dvasios pakilimą jaunimo metais, taip pat jauniesios kartos padidėjusį dėmesį lietuviškiems reikalams ir Lietuvos laisvės uždaviniam. Konferencija sveikina laisvės kovos vadovaujančias organizacijas ir į laisvinimo uždavinių vykdymą aktyviai įsijungusius jauniesios kartos veikėjus, viltingai užtikrinančius visų generacijų lietuvių Lietuvos nepriklausomybės vieningą siekimą.

Konferencija kreipia visų laisvojo pasaulio lietuvių organizacijų dėmesį į nuolatinį rūpestį sudaryti kuop palankiausias sąlygas jauniosios kartos tautiniam brendimui ir tautiniam reikimuisi visos lietuviškosios veiklos srityse ir nuosirdžiai linki Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo sekcijai sėkmingai vykdyti savo uždavinius.

Konferencija kviečia laisvąjį lietuvių jaunimą, ypač 1968 Laisvės Kovos Metais, aktyviai lietuviškai reikštis akademinėje plotmėje, tarptautiniuose renginiuose, savo kraštų visuomenėse, ginant Lietuvos bylą ir populiarinant lietuvių tautos gyvybines problemas svetimųjų opinijoje.

6. Konferencija atkreipė Vliko dėmesį, kad imtųsi darbo išleisti leidiniui apie lietuvių tautos genocidą.

Konferencija nutarė padėkoti Jungtinių Valstybių Kongresui už rezoliucijas Baltijos valstybių bylos reikalui.

Konferencija pareiškė pageidavimą kad Jungtinių Valstybių lietuviai moraliai ir materialiai paremtų Kanados Lietuvių Dieną Pasaulinėje Parodoje. Montrealyje 1967 rugsėjo 3 d.

Vliko Pirmininkas,
Alto vicepirmininkas
PLB Vald. vicepirmininkas
LLK pirmininkas

Help wanted. Clerk trainee. High School graduate. Midtown one girl office. Write, light typing, good handwriting. Pleasant personality. Call PE 6-6330.

Housekeeper wanted. For a professional man, writer. Must speak and write English. No children. Good home for right woman. Call UL 2-0565 or 693-7060. Ask for Harrie.

Bayside, Queens paieškoma moteris, kuri galėtų pabūvoti su kita senyvo amžiaus moterim kelias dienas savaitę. Ten galėtų nakvoti arba ateiti iš namų. Informacijai skambinti vakarais po 7 val. Tel. BA 4-01 04.

Ieškoma šeiminkė lietuvių šeimai Forest Hills, N. Y. Atskiras kambarys, geras atlyginimas. Skambinti vakarais po 6 val. Tel. 793-1645.

Muz. Vladas Baltrušaitis kalba Apreiškimo parapijos choro išleistuvėse sausio 7. Jis su choru dirbo nuo 1958 iki 1966 m. galo. Nuotr. R. Kisieliaus

Apreiškimo parapijos choras atsiveikino su vadovu

Apreiškimo parapijos choristai sausio 7 Vyt. Belecko sveitainėje suruošė atsiveikinimą su savo chorvedžiu Vl. Baltrušaičiu, kuris chorui sėkmingai vadovavo nuo 1958 iki 1966 gruodžio 31. V. Baltrušaitis išvažiavo į Chicago ir bus vargonininku Marquette Park lietuvių bažnyčioje.

V. Baltrušaičio dėka choras pasidarė vienu iš stipriausių New Yorko mišrių chorų. Šalia mišrių giedojimo Apreiškimo bažnyčioje, choras dalyvavo bei koncertavo kitur: Alto rengimuose Lietuvos nepriklausomybės minėjimuose New Yorke, ALK Federacijos New Yorko ir New Jersey apskrities rengtuose Kristaus Karaliaus pagerbimuose, 1964-5 pasaulinės parodos metu lietuvių dienų pasirodyme ir pabaltiečių dienoje; Šiluvos koplyčios šventinimo iškilnėse Washingtono ir kt.

Atsiveikinimo vakarą susirinko visi choristai į salę, nekantriai ir kartu slėpdami savo susijaudinimą laukę savo chorvedžio. Atvykus V. Baltrušaičiui su žmona, visi susirinkusieji stengėsi palaikyti kiek galima linksmesnę nuotaiką.

Vakaro šeiminkas, choristas J. Levonas, pakvietė visus prie vaisių stalo ir, visiems sukalbėjus maldą, paprašė pakelti taures Baltrušaičių garbei. Kiek pasivažišus, vakaro programa buvo tęsiama toliau. Pirmas kalbėjo J. Levonas apie choro veiklą vadovaujant V.

Woodhavene išnuomojami 3 kambariai privačiame name, po valdžios kontrole. Arfi krautuvės ir Jamaica linijos stotis. Pageidautina: du vyrai ar dvi moterys arba vedusių pora be vaikų. Kreiptis 6:30 val. vak. telef. AX 6-8652.

Parengimai New Yorke

Vasario 4 — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų 8-gos New Yorko skyriaus tradicinis balius The Summit of New York viešbutyje, E. 51 Street ir Lexington Ave., Manhattane. Pradžią 9 v.v.

Kovo 5 — New Yorko lietuvių moterų dailininkių paroda ir vaisės Carnegie International Endowment Center patalpose 345 E. 46 Street, Manhattane. Rengia D. K. Birutės Karių Seimų D-jos New Yorko skyrius.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos švietimo ir kultūros vadovui Kestuiui Mikului, 71 Farmers Ave., Plainville, N. Y. 11803; tel. 516 WE 5-0896.

A + A

BRONIUI BANAIČIUI

mirus, mielai kolegei Irenai Banaitienei, dukrai Gintrai ir sūnui Donatui nuosirdžią užuojautą reiškia

MAIRONIO MOKYKLOS MOKYTOJAI

**BOSTONO
ZINIOS**

"Polymnia" amerikiečių choro koncertas šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostono įvyko sausio 8. Dirigavo muz. Jeronimas Kačinskas, vargonais pritarė Vytenis Vasyliūnas. Šis choras, nors ne didžiausias, bet gerai išlavintas. Tikrai buvo miela klausytis jų giedojimo. Matyti, kad įdėta daug darbo ir jautiama stipri dirigento ranka.

Šv. Petro parapijos choro rengiamas koncertas įvyks šį sekmadienį, sausio 22 Lietuvių Piliiečių D-jos didžiojoje salėje. Pradžią 4 val. popiet. Programoje dalyvaus solistas Stasys Baras iš Chicagos ir parapijos choras, ved. muz. Jeronimo Kačinsko. Bus atliekamos lietuviškos dainos, operų arijos ir originalios svetimų ir lietuvių kompozitorių dainos. Po koncerto šokiai.

Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyriaus valdybos posėdis įvyko sausio 11. Buvo svarstoma Vasario 16 minėjimo reikalai. Bus aplankytas gubernatorius John Volpe, miesto burmistras John Collins. Minėjimas vyks vasario 19. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Kalbėtoju bus Aleksandras Laikūnas, "Vilties" d-jos pirmininkas iš Clevelando, Ohio.

Kultūrinis subvakaris įvyks sausio 21. Tautinės S-gos namuose, 484 E. Fourth Str., So. Bostone. Inž. Jonas Vasys kalbės tema: Minimalės Lietuvos valstybės sienos.

Į Lietuvos Fondą įstojo nariais: Ona ir Pijus Vaičiuliai, įmokėdami 100 dol., a.a. Vincas Steponaičio žmona vyro vardo įamžinimui įmokėjo 100 dol., o a.a. Albino Karoso vardu, į laidotuvių metu vietoje gėlių surinkta virš 200 dol., kurie irgi įnešti Lietuvos Fondan. Toks mirusiųjų pagerbimas yra daug geresnis, negu gėlės, kurios po dienos nuvysta ir sunyksta.

L. R.K. Susivienijimo 94-tos kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 29 po 10 val. mišrių šv. Petro parapijos pobažnytinėje salėje So. Bostone. Nariai prašomi dalyvauti.

Už a.a. Stasio Jakučio sielą, jo mirties metinių proga, vasario 5 d. 10 val. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone bus aukojamos šv. mišios. Mišrių metu giedos solistas Stasys Liepas. Ta pačia proga vėlonės našlė Prakseda Jakutienė vyro vardu, prie jau įmokėtų 150 dol. Lietuvos Fondui pridėjo dar 50 dol.

Bostono LB Kultūros klubo veikla vėl pagyvėja.

Sausio 28, šeštadienį, International Institute patalpose, 287 Commonwealth Ave., 7:30 val. vak. kalbės dail. Romas Viesulas iš Glenside, Pa. Paskaitos tema: "Kintančios meno sąvokos". Kad paskaita būtų įdomesnė ir įvairesnė, kalbėtojas atsiveža skaidrių ir magnetines juostas temai išaiškinti.

Vasario 25 programoje dalyvaus Algirdas Landsbergis. Tikimasi pastatyti nors dalį jo veikalo, ir todėl vakaras vyks kitoje vietoje.

Kovo 4, šeštadienį, dail. Vytautas Ignas atidarys savo darbų parodą Tautininkų namuose. Paroda tęsis visą savaitę iki kovo 11, ir lankytojai galės parodoje matomus paveikslus įsigyti. Įprastinio ketvirtą šeštadienio susirinkimo kovo nėnesį nebus.

Balandžio programoje dalyvaus rašytoja Nelė Mazalaitė, o gegužės vakarui numatoma kvieisti poetas.

Bostono apylinkės lietuviai, o ypač studentai ir jaunimas, raginami kultūros klubo programoje dalyvauti.

Jaunimo suvažiavimas

(atkelta iš 5 psl.)

suvažiavimui pažadėjo konkretios paramos — 100 dol. nuo Conn. apygardos. Bostone posėdžiavo su apygardos pirmininku S. Griežle-Jurgelevičium ir apylinkių atstovais bei jaunimo komiteto pirm. Česlovu Kiliuliu. Pasidžiaugė šiltu reikalo priėmimu bei nuosirdžiu pritarimu. Bostonan pasitarimam turėjo atvykti Worcesterio jaunimo atstovai, New Yorkiškų apygardai negalėjo dalyvauti.

Belieka palinkėti ne tik su važiavimui sėkmės, bet ir išvertmės Atlanto pakraščio L.B. jaunimui jų ateities užsimojimam. Rytų pakraščio jaunimas parodė daug energijos ligšioliniams žygiams. Juo labiau jie bus brangūs plačiau susiorganizavę prieš nepriklausomybės 50 metų minėjimą. (R. P.)

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

Mieliems BMT nariams Giedrei Karosaitei ir Gintarui Karosui, jų mylimam tėveliui

ALBINUI KAROSUI

mirus, o taip pat ir kitiems šeimos nariams, netekus brangaus vyro ir tėvo, reiškiamo giliausią užuojautą.

Bostono Modernaus Teatro grupė

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

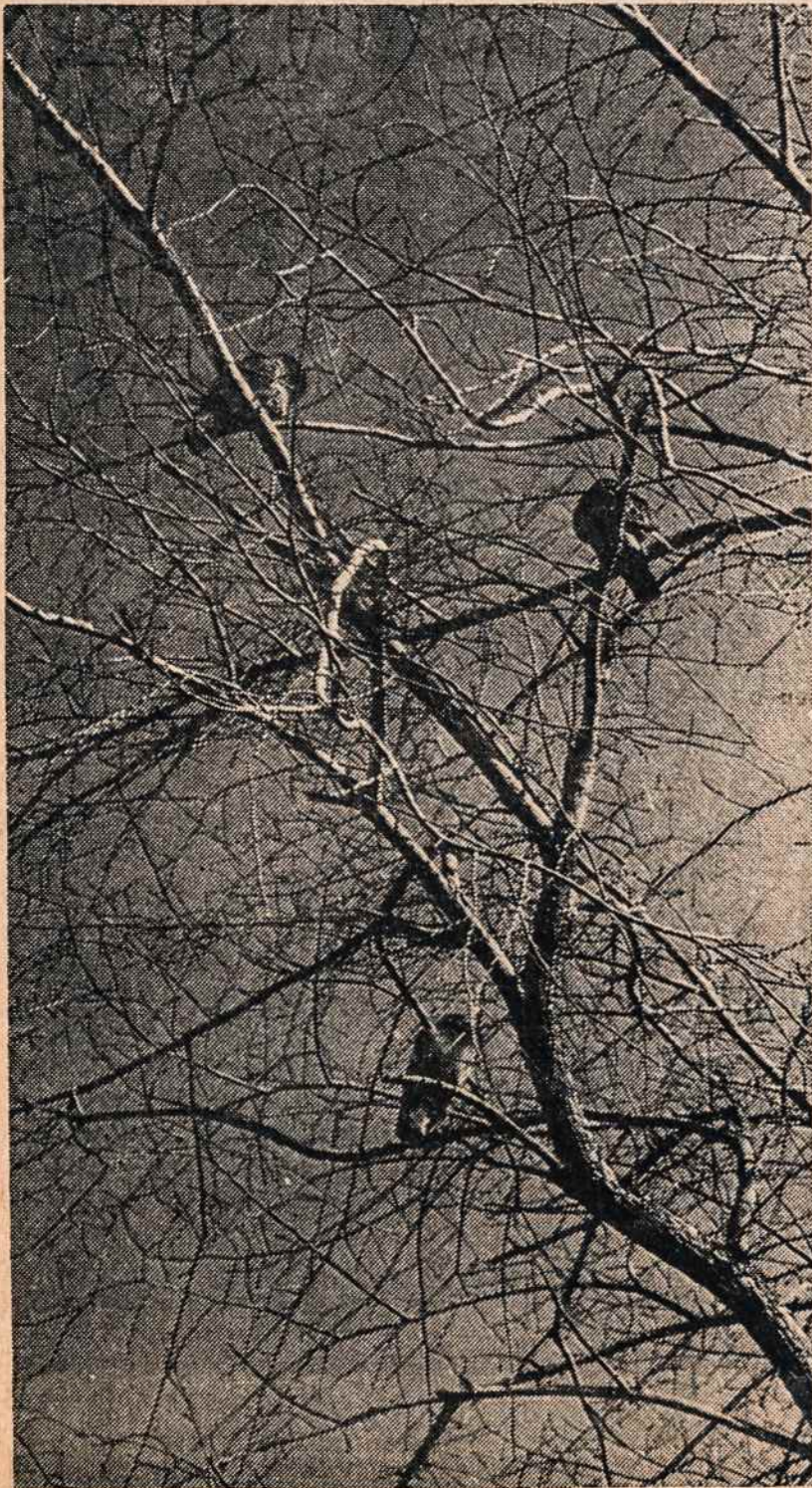
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

Alfred W. Archibald, President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallma ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$125,000,000.

Current dividend 4% on all accounts.

Dabar moka 4 3/4% už visų rūšių taupomus pinigus.

Vakarinėje saulėje

Nuotr. V. Maželio